

LÄS OM: ishunden/klubben för dyk/bilresa till söderarm/vandrande gubbar/
tomtens mamma/vinga fyr/fula ormgranen/julmarknader

magasin SKÄRGÅRD.

sinne/smak/sevärdheter

Varsågod!
Magasinet är gratis.

Läs om nöjet att åka skridskor på is
med en hund som drar. R.I.P. Izidor.

»När isen ligger spritter det i benen på alla otåliga skridskoåkare.
Även somliga hundar uppskattar tydligen att flyga fram över
fruset vatten. Med en känsla av frihet och oövervinnerlighet.«

#3-2024

Perfekt present till skärgårdsvännen

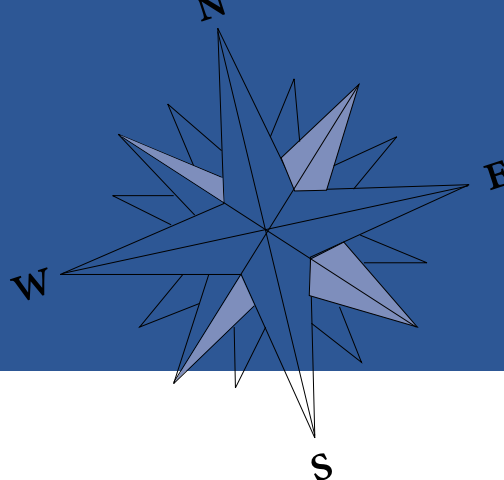
Musmatta med bild av fotograf Roine Karlsson.

Fyra motiv. Havsörn, guding, Röder, Landsort eller fiskedrag.
Format 23 x 19,5 cm. Skicka in din beställning med adress till
info@magasinskargard.se.

Pris 150 kr + porto

magasin**SKÄRGÅRD.**
sinne/smak/sevärdheter

Inne att vara ute

Vad är det bästa med vintern? Snön. Julen. Tomten. Stjärnorna på natthimlen. Stillheten. Att gå i väntans tider och längta. Känna kontrasterna. På inne och ute. Varmt och kallt. Ljust och mörkt. När den mörka årstiden är här är det särskilt viktigt att ta vara på timmarna och passa på att vistas utomhus. När isen ligger spritter det i benen på alla otåliga skridskoåkare. Även somliga hundar uppskattar tydligen att flyga fram över fruset vatten. Med en känsla av frihet och oöverbivinerlighet. På 80-talet när det var riktiga isvintrar, blev det till och med möjligt att köra bil över havet – ända ut till Söderarms skärgård. När kommer det ske igen måntro?

Det finns ju andra nöjen också, som inte är beroende av is eller inte. Norrtälje dykarklubb dyker under ytan oavsett. Både inne i badhuset och ute i verkligheten. Ett intresse som delas av gammal som ung. Ett annat nöje är att ge sig ut och vandra en mil varje onsdag med goda vänner, upptäcka nya platser som Grisslehamn till exempel, vilket pensionärerna i WW (ej att förväxlas med VW), Wednesday Walkers gör.

Bor man året runt på en egen ö likt Erik Wester-

lund, så tar man gärna ett hett bastubad efter arbetet i skogen eller med djuren. Lika skönt varje gång men kanske allra helst när kylan biter i som mest. Medan vi andra väntar på sagolik stämning och fröjdefull jul, såsom på konstnären Jenny Nyströms idylliska julkort, går vi gärna på en eller flera julmarknader. Bland stånd av korvar, senap, smörknivar, raggsockor och godis. Sen vill vi ju gärna skaffa oss en gran också till högtiden. Köpa eller kanske hugga en i den egna skogen (inte sno, aldrig stjäla). Ingen ormgran bara. Som är så ful. Och dessutom fridlyst.

Ja, ni märker att det finns mycket att spendera tiden med, även på vintern. Oavsett snö eller is. Ut vill vi ju ändå. Innan vi går in i stugvärmerna igen och kanske läser lite framför en brasa eller så. Det här numret förslagsvis. Och gärna vår nya jubileumsbok »Med hjärtat i skärgården« fullspäckad med ännu mer reportage, eller någon annan av alla spännande böcker vi tipsar om.

Varsågod, ha nu en mysig stund i läs-fätöljen och God Jul i förskott.

/ REDAKTÖREN

»Ut vill vi ju ändå. Innan vi går in i stugvärmerna igen och kanske läser lite framför en brasa eller så.«

**VÄRME OCH TRIVSEL
ÅRET RUNT**

CONTURA 556T

CONTURA 556

Contura

Eldabutiken Norrtälje Storstensvägen 6 (bredvid Byggmax) tel 0176-142 00 norrtalje@eldabutiken.se
Se öppettider på hemsida.

Se våra tjänster och hela vårt sortiment på eldabutiken.se

elda
Norrtälje

Forsmarks Wårdshus JULBORD 23/11–21/12

V. 47 Julbord lördag
V. 48 Julbord fredag-söndag
V. 49 Julbord onsdag-söndag
V. 50 Julbord måndag-söndag
V. 51 Lilla Julbordet måndag-fredag

Lördag den 21 december
JULBORD till förmån för Happy Child

Pris: Vardagar dagtid 470:-, kvällstid samt helger 625:-
Lilla Julbordet måndag-fredag 350:-

Välkomna! | Tel. 0173-501 00 | www.forsmarkswardshus.se

Julmarknad i Forsmarks Bruk 15 december

Ett anrikt bageri

*Välkommen och
fika i den gamla
fina konditormiljön
med anor från
1800-talet.*

Västra Långg. 27, Trosa
Mån-fre 07.30-18.00
lör-sön 9.00-16.00
0156-123 94

Redaktionen

ANSVARIG UTGIVARE / REDAKTÖR
Josefin Ekberg, Gräddö

FOTOGRAF
Roine Karlsson, Gräddö

FORMGIVARE
Eva Englund, Vaxholm

SÄLJARE
Gabriella Fischer, Norrtälje

FRILANSREPORTER
Misse Ljungström,
Saltsjöbaden/Svartsö

ILLUSTRATÖR
Lars Holm, Björkö-Arholma

ANSVARIG UTGIVARE O. REDAKTÖR Josefin Ekberg
JE Mediaproduktion

Gräddö varvsväg 12, 760 15 Gräddö
0709-701 901

josefin@magasinskargard.se
www.magasinskargard.se

ANNONSSÄLJARE Josefin Ekberg 0709-701 901

Gabriella Fischer 070-296 14 99

OMSLAGSFOTO Roine Karlsson

FRILANSREPORTRAR Christer Bergström / Misse Ljungström
/ Göran Sachs

KRÖNIKÖR Marina Mannbrink Lind

FORMGIVARE Eva Englund

ILLUSTRATÖR Lars Holm / Erik Kulan Wennberg / Misse Ljungström

TRYCKERI Printall, Estland

DISTRIBUTION vår, sommar och vinter

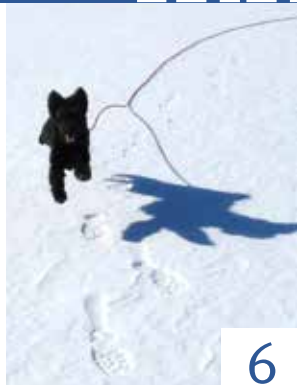
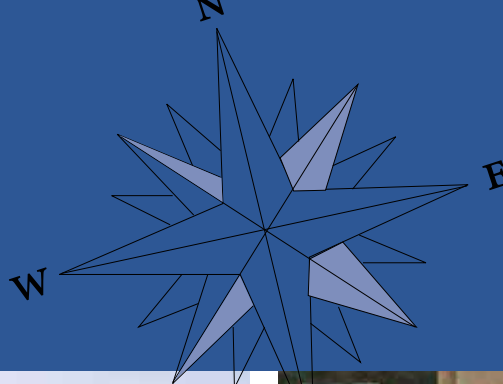
MagasinSkärgård är en fristående produkt.

För ej beställt material ansvaras ej.

Gilla oss på Facebook!

Innehåll

6

Hunden på isen

s 6

En liten pumi gjorde skäl för sitt namn och lämnade många härliga minnen efter sig. Izidor älskade att springa på fruset vatten. En 11 kilo lätt hund drog sin cirka hundra kilo tunga husse på skridskor. Tillsammans spårade de också efter utterkanor.

16

Klubb för dykare

s 16

Norrälje Dykarklubb är en av landets äldsta med sina 51 år. Klubben har ett stort utbud av aktiviteter. Fridykning, dykning med tuber, undervattensrugby, livräddning och hjärt-, lungräddning. I Norrtälje badhus träffas gammal som ung för att träna.

Bilresan till Söderarm

s 22

Vår fotograf Roine Karlsson har varit med om något som troligen ingen mer kommer att kunna uppleva. Att åka med bil ut till Söderarm i ytterskärgården. På 80-talet hade vi riktigt kalla vargavintrar som gjorde att isen frös långt ut på Östersjön.

22

Onsdagsvandrarerna

s 26

Sedan tio år har Wednesday Walkers träffats för att vandra en mil på sevärda platser, runt Stockholm med omnejd. Hela 40 vandringar om året brukar det bli. Som dokumenteras och läggs upp på gruppens hemsida. En av årets vandringarna skedde i Grisslehamn.

Krokholmens öbo

s 34

På Krokholmen bor och verkar Erik Westerlund. Sedan barndomen. Ön har han ärvt av sina föräldrar och han lever på sitt rederi, djurhållning, jakt och fiske samt odling. En mångsysslare som ser som sin livsuppgift att förvalta ön på bästa sätt.

Tomtens mamma

s 46

På Tjockö bodde konstnären Jenny Nyström med familj om somrarna. Hon gillade att fotografera öborna som blev inspiration i hennes konst. Hon var en av dåtidens mest anlitade illustratörer och har bland annat skapat en enorm mängd julkort.

46

GRÄDDÖ BYGG & SNICKERI AB

I sina bästa år med rejäl erfarenhet och gott humör!

Mattias Ankar
070-723 41 20

Anders Pettersson
070-723 41 21

www.graddobygg.se

Husse Roine och hunden
Izidor tältade en natt på isen.

Izidor raskar över isen

Han gjorde skäl för sitt namn – Izidor. Som lyckligast var han när han fick springa och gärna över isen, då flög han fram som ett jehu. Och efter sig hade han husse Roine Karlsson, lika glad han över draghjälpen. 11 kilo hund som drog 100 kilo karl. **TEXT O. FOTO: Roine Karlsson**

Izidor var en ungersk vallhund, en pumi och i januari skulle han ha blivit tretton år. Han trivdes som bäst på vintern med is och snö, det var hans element. Izidor älskade att flyga fram

över isen framför mig när jag åkte skridskor. Han tycktes aldrig få nog, han kände sig nog fri, när han fick visa hur snabbt han kunde ta sig fram över den blanka isen. Jag som kom där bakom i en lina hade jämt göra att hålla balansen. På isen hade Izidor och jag våra finaste stunder tillsammans. Idag finns bara bilder och minnen kvar av alla äventyr. Han älskade att springa. Tog jag fram cykeln blev han helt galen av otålighet, innan jag hann upp

i sadeln och vi kunde ge oss iväg i full fart.

Jag minns hur tveksam jag var när min sårbo Josefin hade bestämt sig för att skaf-

fa hund. På 70-talet hade jag haft en schäfer som jag tävlade med på vintern. Arvid som han hette var inte stor för sin ras och egentligen för liten att dra mig på skidor och med en pulka efter sig. Jag visste hur

uppbunden man blev med hund. Hur svårt det kan vara att hitta hundvakt när man vill resa bort. En hund behöver ju stimulans flera gånger om dagen. Skulle det bli jag som fick ta hand om hunden när Josefin ville göra annat?

Hon ville ha en mindre hund och en ras som inte faller hår. Och det kunde jag ställa upp på eftersom som jag är lite allergisk. Hon hade hittat en uppfödare i Torsåker väster om Gävle som

hade valpar till salu. Så en dag i februari 2012 knackade vi på hos Akinnaz kennel. Och möttes av ett massivt skällande.

Roine med sin schäfer Arvid.

Jag tänkte då att en skällande hund ska vi inte ha. Arvid han skällde aldrig på folk, det hade jag lärt honom. När vi öppnade dörren var hallen full av hundar och efter en stund när de tystnat kunde vi sätta oss på golvet för att bekanta oss med valparna. En av de sex valparna var mindre än sina syskon. När Josefin frågade vem jag tyckte vi skulle välja, då kunde jag inte motstå den lilla hanen. Där och då var vi helt överens. Nu kommer tårarna när jag tänker tillbaka, och måste jag ta en paus i skrivandet ...

Spårade utter tillsammans

Några veckor senare var det dags att hämta Izidor i Torsåker. Det måste ha varit svårt för vår lilla hund att bara sådär ryckas upp från sin mamma och alla syskon. Jag minns att det var mörkt ute och Josefin fick ha Izidor i knät hela vägen hem till Gräddö. Jag tänkte på vem av oss som skulle överleva den andra, då jag började bli lite till åren och visste att en hund kan bli mellan 10–15 år.

Izidor skötte sig bra som valp och bet inte sönder några skor eller annat. Han lärde sig snabbt att göra sina behov ute. När han skulle bajsa hittade han alltid ett ställe att komma undan på och där ingen människa sätter sin fot. Han var noga med det. Uppfödaren hade sagt att efter fyra år avtar skällandet. Men vi fick leva med det ända tills han somnade in för gott. Hans gälla skall som inte accepterades av alla, var den enda nackdel han hade.

Det finns så många positiva minnen med Izidor när jag tänker tillbaka på de

»På 70-talet hade jag haft en schäfer som jag tävlade med på vintern. Arvid som han hette var inte stor för sin ras och egentligen för liten att dra mig på skidor och med en pulka efter sig.«

»Izidor älskade att flyga fram över isen framför mig när jag åkte skridskor. Han tycktes aldrig få nog, han kände sig nog fri, när han fick visa hur snabbt han kunde ta sig fram över den blanka isen. Jag som kom där bakom i en lina hade jämt göra att hålla balansen.«

elva åren vi fick tillsammans. Izidor – han bangade aldrig ur. Han älskade vintern med snö och is. Öppet vatten däremot gillade han inte. Han var en riktig badkruka. Att spåra djur var någonting vi hade gemensamt, med långa vandringar för att till exempel spåra utter på isarna. När det hade snöat en massa och vi skulle ta en promenad på en stig där vi gått flera månader tidigare, då det var barmark och man lätt kunde se den upptrampade stigen, då hittade han perfekt i alla fall. Hur gick det till? Vilka sinnen använde han? Han gick alltid kopplad i en lång lina framför oss. Men det var aldrig några problem för Izidor

att navigera rätt hur mycket snö det än hade fallit. Vi undrade ofta hur han bar sig åt.

Tältade på isen

Izidor var bara ett år när han och jag tältade på Lidöfjärden en kall vinternatt 2013. Vi låg och värmdes varandra i en sovsäck i det lilla tältet och lyssnade på isen som råmade och sjöng. När vi på morgonen skulle ta oss hem, hade dimman lagt sig över fjärden och alla våra gamla spår var borta. Jag hade inte tagit med någon kompass för jag trodde inte det skulle behövas. Så nu gällde det att inte gå åt fel håll och hamna på tunn

is eller öppet vatten. Men jag hade ju sällskap av en hund. Så jag sa bara till Izidor »nu går vi hem till Josefin« och han pinnade på före och visade vägen. Efter någon kilometer kunde jag skönja Gräddö där i dimman.

Som sällskap på alla promenader var han också till stor hjälp under den tid då jag gick igenom en jobbig cellgiftsbehandling för några år sedan. Vi fick elva år tillsammans innan han var tvungen att tas bort från oss på grund av en elakartad tumör. Det här var bara några av alla fina minnen han lämnade efter sig.

Vid en strand bland en massa liljekonvaljer vilar nu vår lilla Izidor. 🐾

Att spåra på isen är också ett nöje
som delas av både husse och hund.

W

FOTO: ROINE KARLSSON

Arboretum i Kapellskär

I höst har ett nytt arboretum invigts vid hembygdsgården Sladdstycket i Kapellskär. En handikapp- och barnvagnsvänlig stig på cirka 300 meter har anlagts runt gården. Ett tjugotal träd har markerats med informativa tavlor som berättar om trädarterna. De flesta fanns redan på platsen men tre nya har planterats. Stigen börjar vid Storasken, ett maffigt vårdträd.

100 flaskskepp till sjöfartsmuseum

Göran Forss anses vara Europas skickligaste flaskskeppsbyggare. Han har hållit på med hantverket i 42 år. Skutorna i minatur har en ofta verklig förlaga och byggs ihopfällbara innan de försiktigt pillas in i flaskan och seglen fälls upp med hjälp av tunna trådar. Nu har 100 av Forss flaskskepp donerats till Roslagens Sjöfartsmuseum i Älmsta. En permanent utställning av samlingen visas sedan i somras på museet. Läs mer på www.sjofartsmuseet.se

FOTO: ROSLAGENS SJÖFARTSMINNESFÖRENING

Naturskyddsforeningen

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

Gratulera med en gåva till naturen

Beställ ditt gåvobevis på
naturskyddsforeningen.se/hyllningsgava

Foto: Christian Lindsten

Stockholms skärgård blir brottsplats

Scanna QR-koden med din mobilkamera
och läs om bakgrunden till Berit Gardners
spännande mysterium i Stockholms skärgård.

Lycka är att vistas i skärgården
och nära naturen.

Skärgården – alltid en vinnare

Jag skrapar trisslotter som en galning. Trots att jag vet att chansen att vinna pengar

är minimal. I alla fall till det som jag drömmer om – en egen ö.

TEXT: Marina Mannbrink Lind FOTO: Roine Karlsson

Hela sommaren har det vispat runt en oro i kroppen. Det är en förändringarnas höst som väntar. Mitt yngsta barn ska flytta söderut och min äldsta pratar om att flytta till västkusten. Själv ska jag byta jobb. Mitt i livet. Trots roliga sällskap och vackra miljöer under sommaren har det vispat runt en oro i mig. »Visp, visp« lät det om mig. Men ingen annan än jag verkar höra ljudet av visparna? Jag ler brett, ser glad ut som jag brukar. Är det detta som kallas pokerfejs? Det vore ju ironiskt, då jag dagligen drömmer om att vinna pengar på spel.

En tidig sensommarmorgon packar vi in oss i bilen mot ön vi brukar låna, min man och jag. Han är trött efter en veckas jobb. Jag är lika trött efter ännu en vecka med oro. När vi rullar ut från Stockholm tar jag fram äggmackorna och kaffe. Kupén fylls av kaffedoft.

Kanske jag borde gråta en skvätt nu? För baksätet är tomt utan våra barn, de är stora nu och i väg på egna semesterfirande. Men i stället är jag glad för att vår yngsta är på Gotland med vänner och vi får knappt någon uppdatering alls, vilket är positivt. Vår äldsta är på pojkvännens lantställe med sin stora hund och låter glad. Min man kör bilen, jag langar kaffe, mackor och vatten som den bästa kabinpersonal man kan tänka sig. Jag kan varenda kurva på den grusade vägen sista biten fram till bryggan. Vinkar åt fåren i hagen när vi passerar, lammen har växt sen sist.

Det väntas regn, så vi lastar väskor och matkassar tätt ombord på den öppna båten och lägger en presenning över. Men en blek sol tränger sig igenom molnen och det ser ut att bli en fin kväll. Det

»Jag inspekterar havet efter alger, duckar för svalorna vid båthuset, kramar ekarna ...«

svarta trasslet av oro fladdrar bort på fjärden. Jag kramar om ekarna på ön när vi klivit iland. Jag hör min man passera bakom mig. Han reagerar inte längre på att jag står och omfamnar ekar. Han är van. Plötsligt finner sig ett lugn jag inte känt på hela sommaren.

Jag inspekterar havet efter alger, duckar för svalorna vid båthuset, kramar ekarna, fascineras över hur röda rönnbären är, ligger på bryggan och håller blicken upp på himlen, letar efter havsörnen. Ser en svart snok vid bryggan och tänker att lite svarta här är nog bra. För det får inte bli för vackert?

På kvällen blir det mörkt tidigt. Det är stjärnklart och jag står under den magiska stjärnhimlen som bildar ett tryggt tak över ön. Det är så vackert att ögonen tåras. Sen börjar jag tänka på alla

planeter och galaxer som finns där uppe och då måste jag gå in och glömma oändligheten för en stund. Inne i värmen slår det mig att varje dag är ett som ett litet lotteri.

Och lugn och lycklig av allt det vackra i skärgården känns det som om jag skrapat fram den högsta vinsten – det som inte går att köpa för pengar.

/ MARINA MANNBRINK LIND

MARINA MANNBRINK LIND: Boende i Vaxholm där hon är född och uppväxt. Älskar att vara i Stockholms skärgård, men även i Gryts skärgård där hennes far kommer från. Har en passion för att skriva och berätta om iakttagelser i vardagen. Sin egen vardag delar hon med sambo, två barn och hunden Milou.

W

FOTO: ROINE KARLSSON

Succé för Nordsydlinjen

Efter några tuffa år med svikande siffror i kölvattnet av pandemin, har ostkustens egen »hurtigrutten« Nordsydlinjen i sommar haft en ökning av båtresenärer med 20 procent jämfört med ifjol. Någon brygga har haft dubbelt så många passagerare som klivit av eller på. Nordsydlinjen möjliggör resande mellan en massa öar från norr till söder, från Norrtälje till Nynäshamn under sommaren. Och vice versa. Orosmoln hade flaggat för att linjen Norrtälje-Gräddö-Lidö kanske skulle dras in, men med de här siffrorna ser det ljusare ut.

Ett praktverk om skärgård

Stockholms skärgård, med dess myller av öar, kobbar och skär, är en av Sveriges få riktigt världsunika naturmiljöer.

Boktips
skärgårdsbok
till soffbord

I denna bok, som fått utmärkelsen »Årets Pandabok 2024« av WWF, skildrar den kända naturfotografen Claes Grundsten områdets natur i utsökta bilder och informativa texter. Fotografierna visar landskapets

skiftningar under olika årstider och i skiftande väder. Vyer, geologiska detaljer, växter och djur porträtteras med estetisk elegans, där texterna blandar fakta och personliga upplevelser. En vacker coffee table-bok att ha liggandes framme på soffbordet.

TITEL: Skärgård **FÖRFATTARE:** Claes Grundsten
FÖRLAG: Votum **ANTAL SIDOR:** 233
CIRKAPRIS: 286 kr
ISBN: 9789189021921

Varmt välkommen till oss på din bank i bygden!

Roslagens Sparbank

Vi vill skapa en positiv upplevelse för dig som är kund hos oss genom att vara personliga, närvarande och lokala i Roslagen.

Hos oss finns specialister med hög kompetens inom sparande, placeringar, lån och juridik. Vi ger råd inom både privat- och företagsekonomiska frågor.

Boka gärna en tid på roslagenssparbank.se/boka, skanna QR-koden eller ring vår Kundservice, 0176 - 770 00 så möts vi. Välkommen!

Som Sparbank har vi inga aktieägare, istället går en del av överskottet från verksamheten tillbaka till Roslagen i form av sponsring, projektstöd, bidrag och stipendier.

0176 - 770 00 roslagenssparbank.se

Johnny Larsson (t.v) äger och driver Dalarö Måleriservice, här tillsammans med projektledare Peter Johansson. Företaget är specialiserade på arbeten i skärgården och använder båt och flakmoppe för smidig transport av verktyg och färg.

Vårdar kulturarv i skärgårdsmiljö

För målarna på Dalarö Måleriservice är det vardag att åka båt till och från jobben och forsla färghinkar med flakmoppe. När kunderna lämnat sina sommarhus för att leva vinterliv i stan, passar de på att fräscha upp de invändiga miljöerna så att de är i toppskick till våren.

Dalarö Måleriservice servicebåt glider fram över Östersjöns vågor mellan öarna i Stockholms södra skärgård. Vart man än tittar är det klippor med bryggor, trähus och lummig grönska. Anders Zorn har målat många av sina akvareller under sina vistelser på Dalarö, och på Kymmendö en bit bort utspelar sig August Strindbergs Hemsöborna. I de här trakterna finns enormt många anrika hus och än idag befolkas öarna av många kända personer som inte sällan har en koppling till svenskt kulturliv.

Johnny Larsson, som startade Dalarö Måleriservice 1993, hanterar båten med van hand och lägger till vid en brygga på Fiversätraön dit han ska leverera en laddning färg.

Många av våra kunder har fastigheter på öar dit skärgårdsbåtarna inte åker, så utan vår egen båt skulle det varit svårt att utföra jobben, förklarar han.

Det faluröda huset på Fiversätraön är ett av många målningssubjekt som Dalarö Måleriservice återkommit till vid flera tillfällen. När det gäller vissa hus är de inne på tredje ommålningen. Väder och vind sliter hårt och det gäller att hålla efter fasaderna för att husen ska kunna stå stadigt och vackert över tid.

Öar utan fasta förbindelser

Till Dalarö, där kontoret och fönsterverkstan ligger, finns en bilväg, men många av de mindre öarna är fria från biltrafik och till vissa går det endast att ta sig med Waxholmsbolagets skärgårdsbåtar. Ytterligare andra har ingen fast förbindelse över huvud taget, utan man måste förflytta sig dit med egen båt.

Att transportera färg och annat material kräver därför en hel del planering. Johnny har löst det genom att lasta ombord en flakmoppe på båten som sedan körs i land på öarna och används för att förflytta materialet till objekten.

– Det gäller också att man planerar ordentligt så att man inte glömmer något, för det blir dyrt att åka och hämta, säger Johnny samtidigt som han rullar av moppen från båten.

Hans sju heltidsanställda målare behärskar alla typer av målning, från fasad- och takmålning till inomhusmålning, vätrum, tapetsering och fönstermålning i egen verkstad.

Inte bara skärgård

Det är dock inte bara skärgårdshus som målas ut- och invändigt. Dalarö Måleriservice gör även jobb för såväl bostadsrättsföreningar och fastighetsägare som privatpersoner runt om i Stockholmsregionen. I fönsterverkstan passerar även ett ganska stort antal fönster under året. Företaget har dessutom flera servicebilar som rullar dagligen i Stockholm.

– För en tid sedan renoverade vi 4 300 fönsterbågar för en bostadsrättsförening i Kärrtorp, det tog lite tid, men med bra planering fungerade det bra.

På vägen tillbaka till Dalarö kör Johnny båten förbi många fina hus där företaget har varit och jobbat. Han

berättar om husens historia och vilken roll de spelat i skärgårdens sammantagna kulturarv. Stora, flotta och moderna hus högt upp på klippor, herrgårdslänkande byggnader med sluttande gräsmattor ner mot vattnet och mindre fastigheter med många små hus slamlade i en klunga – variationen är oändlig, men lägena är lika bedärande.

– En av många fördelar med att jobba i Stockholms skärgård är variationen på jobben och att man slipper bilköerna, slår Johnny fast.

Inget målerijobb är för stort eller litet för Dalarö Måleriservice. De tar sig an jobben med ett gediget kunskaps- och engagerad personal.

DALARÖ
MÅLERISERVICE AB

Kanalvägen 6, 137 71 Dalarö
Kontakta: Johnny Larsson, 0708-50 11 33
eller Peter Johansson, 0735-15 85 02
E-mail: info@dalaromaleri.se
www.dalaromaleri.se

De tre Norrtäljedykarna Petter Johanson, Susanne Qvarfordt och Michael Westlund har hoppat i vattnet för att dyka på vraket Byggaren i Blidösundet.

På djupet med dykarklubb

Norrtälje Dykarklubb är en av landets äldsta och består av gammal som ung. I badhuset tränas både UV-rugby, dykning och livräddning. Ena gången har man fridykning med snorkel och vid ett annat tillfälle dyks på riktiga vrak i skärgården. I full mundering.

TEXT O. FOTO: Christer Bergström

Susanne Qvarfordt är egentligen marin- och bräckvatteneekolog och dyker i yrket för att forska på vad som händer under ytan i våra sjöar och hav.

»XXXX«

FOTO: NORRTÄLJE DYKARKLUBB

Som dykare lever Michael Westlund, en av eldsjälarna i Norrtälje dykarklubb, i kontrasternas värld. Den ena dagen är han fridykare i fridykarträningen, bara snorkel, cyklop, fenor och badbyxor gäller. I Norrtälje badhus, där den djupaste delen är 3,5 meter med kakelplattor som skimrar vackert på boten och behagligt varmt i simhallen.

Den andra dagen står han på en klippa på Yxlan vid Blidösundet i full, tung dykutrustning med torrdräkt, dykflaska, regulatorpaket, dykmask, dykväst, dyklampa och en rad andra attiraljer. Bara dykflaskorna, dubbelpaketet med två tolvliters luftfyllda stålflaskor, väger över trettio kilo! Nu ska han dyka ner mot boten på närmare trettio meters djup med ficklampa och utforska det förlista fartyget »Byggaren«. Dit ner når inte dagsljuset, där är tvärmörkt och vattentemperaturen är bara fyra, fem grader.

– Ja, som dykare lever jag verkligen i kontrasternas värld. Tänk så roligt om vi

kunde få fler både unga och äldre personer till klubben, få fler dykare som får se, upptäcka och utforska den vackra och underbara värld, det fantastiska landskap som vi har under vattenytan, utbrister Michael.

Michael dyker för tjusningen av att utforska miljön i utkanterna av våra hav, dyka i vrak eller bara för naturupplevelsen.

Tränar fridykning

Det är tisdagskväll och Norrtälje dykarklubb har instruktörsledd fridykarträning. Vi sitter vid ett bord i foajén omgivna av minst ett tjugotal barn och ungdomar som har kommit till aktiviteten. Bredvid sitter Stefan Eriksson, ordförande i Norrtälje dykarklubb. Han har alltid tyckt om att vara under vatten och det var när sonen började fridyka som han också blev fångad av den blåa världen. Han har dykt i Röda

havet, Medelhavet och utanför Maldiverna. Han har dykt med hajar, rockor, mantor och muränor, en av de mest fascinerande fiskarna.

– När jag började dyka fick jag uppleva en helt ny värld, säger Stefan lyriskt.

Dykarklubben i Norrtälje bildades för 51 år sedan och är en av de äldsta i landet. När klubben bildades fanns bara en handfull andra i Sverige. Klubben består av omkring nittio medlemmar, och antalet har legat på den nivån i stort sett alla år.

– För oss är det sociala, gemenskapen superviktigt. Vi vill ha roligt och det har vi. Vår verksamhet är bred och bygger på medlemmarnas intressen för apparatdykning, dykning med andningsapparater och fridykning, dykning under vatten utan luft, förklarar Stefan och fortsätter:

– Vi ägnar oss åt mycket för många. Våra yngsta medlemmar är barn i femårsåldern, våra äldsta pensionärer. Vi har alltifrån lättsam träning i fridykning/snorkling, till att dyka med luftflaskor. Fridykning på vrak förekommer. Vi utbildar i livräddning med eller utan livboj, hjärt-lungräddning, simkunnighet och vattenvana. Det är också viktigt att arbeta för en bättre havsmiljö.

Rugby under vattnet

Ett par dagar i veckan tränar tonåringar och vuxna undervattensrugby. Stefan tycker att det är världens tuffaste sport, ingen sport för veklingar! När han säger

det sträcker en av klubbens medlemmar fram sin mobiltelefon och visar en video:

Vattnet bubblar och virvlar explosionsartat av ben, armar och fenor. En spelare hindrar en annan från att göra mål och håller i viktöst tillstånd fast honom under vattnet.

UV-rugby ser ut som en blandning mel-

»Vi utbildar i livräddning med eller utan livboj, hjärt-lung-räddning, simkunnighet och vattenvana. Det är också viktigt att arbeta för en bättre havsmiljö.«

»Det är fascinerande att dyka på vrak, man blir nyfiken, att öppna skåp, titta in i orörda utrymmen, upptäcka det ingen annan sett. Vi dyker på ett stycke orört historia ... «

lan rugby, brottning och simning. Målen är två korgar placerade på botten. En på varje planhalva. De båda lagen har målvakter, backar och anfallare. Utrustningen är snorkel, cyklop, fenor, badkläder och uv-rugbymössa.

Undervattensrugby är den enda sporten som spelas i tre dimensioner. Bollen kan passas åt alla håll och motståndare och medspelare kan attackera eller möta dig från alla dimensioner. Målvakten ligger på korgen för att skydda mot mål. Kombinationen av vatten och fysisk sport lockar. Utmaningarna är att spela utan att kunna prata, att lita på sina medspelare och överlista sina motspelare. Bara att titta på videon får mig att kippa efter andan!

Vraket i Blidösundet

Fjorton timmar senare träffar jag Michael Westlund igen. Onsdagsmorgonen är råkall. Vi har tagit färjan från Furusund till Yxlan, fortsatt till färjeläget vid Blidösund, kört in på en liten grusväg, parke-

rat och följt stigen till en stor slät klippa. Här strålar han samman med dykarna Susanne Qvarfordt och Petter Johanson. Susanne är marin- och bräckvatteneolog och dyker vanligtvis i professionen för att forska på vad som händer under ytan. Idag är hon ledig och kunde inte motstå frestelsen när Petter berättade att de skulle dyka på vraket Byggaren.

Petter är en erfaren dykare och har gjort hundratals vrak- och grottdykningar. År 2014 deltog han i en extremdykning i en expedition som dokumenterade landets längsta undervattensgrotta, Bjurälvens grottsystem i Jämtland. En vrakdykning som etsat sig fast var när han dök på det gåtfulla Dalarövraket, ett unikt och välbevarat 1600-talsvrak.

Nu ska de tre hoppa i för att dyka på lastfartyget som förläste år 2012, byggt år 1950, drygt 26 meter långt och nära sju meter brett. Byggaren låg för ankar vid stranden men sjönk av okänd anledning och landade på cirka 25 meters djup.

– Det är fascinerande att dyka på

vrak, man blir nyfiken, att öppna skåp, titta in i orörda utrymmen, upptäcka det ingen annan sett. Vi dyker på ett stycke orört historia, säger Petter och berättar att Byggaren är ett intakt fartyg.

Nu är de tre dykarna redo att utforska vraket. De hoppar i och försvinner under ytan. Efter fem, tio minuters simning på cirka sju meters djup följer de en lina ut till vraket. Vraket blir synligt. De träffar vraket perfekt, när fören på babords sida och börjar utforska.

Michael Westlund är nöjd efter dykningen.

– Sikten var god, det är alltid skoj att simma en bit från vraket och »ta in« fartyget. Vi såg propeller och roder nerborrade i botten, radar och kommunikationsutrustning i styrhytten. Vi gick in i lastutrymmet som var tomt ...

– Dykarklubben i Norrtälje dyker gärna på förlista skepp i Roslagens skärgård, det är alltid en speciell känsla, säger Michael, och klär av sig dykarutrustningen för den här gången. 🐦

Välkommen till Rådmansö

Till halvön Rådmansö som ligger öster om Norrtälje går E18 hela vägen till Kapellskärs hamn, där färjor dagligen kör rutter till Åland, Finland och Estland. Till Rådmansö hör en stor del skärgård med kända fyrplatser som Söderarm, Tjärven och Svenska Högarna. Före 1951 var Rådmansö landets största skärgårdskommun. Taxibåtar går från fiskebyn Refsnäs samt Östernäs på södra sidan. Sommartid trafikeras Gräddö brygga. Bland annat av den anrika ångbåten Blidösund på fredagar samt Nord/sydlinjen och Norra Båtlinjen som utgår från Norrtälje. Runtom i skärgården finns ryssugnar, hållristningar och labrynter. I Riddersholm står en vacker väderkvarn. Likaså på ön Lidö, ett stenkast från Rådmansö. Den ovanliga mnemosynefjärilen kan skådas. I Kapellskär står ett minneskors över färjekatastrofen med Estonia. På platsen finns även en hållristning från 1752, då kung Adolf Fredrik och hans manskap väntade på bättre sjöväder. Här växer också »ryssgräset«, en kvarleva från rysshärjningarna.

FRÖTUNA TAXI & BUSS AB
Vi kör dig lungt och säkert

ABONNERING AV BUSSAR
Telefon 0176-26 90 65
www.frotunataxiobuss.se

Bröllop och fest!
Hyr bygdegården vid Gräddö brygga

www.radmansobygdegard.se

ZUMBA!
RÅDMANSÖ BYGDEGÅRD
move
CATARINA HAGSTRAND ZUMBA fitness
www.movecatarina.se

DIN BYGGHANDEL!

BOLIST RÅDMANSÖ
0176-402 65 info@bolistradmanso.se
www.bolistradmanso.se

GRÄDDÖ MARINA

www.graddomarina.se
0176-409 00

Trevis
Måleri AB
070-403 31 03
www.trevismaleri.se

Välkommen **GRÄDDÖ SALONGEN AB**

Ingela Wickman
Boka tid (1 mån av tid drop in)
0176-401 41
ingela.wickman@hotmail.com
Mitt emot ICA i Gräddö

ICA **Gräddö** **QSTAR**
Skärgårdshandel
Välsorterad ICA-butik

ATG, Svenska Spel
Ombud för Posten och Systembolaget

GRÄDDÖ
ELINSTALLATIONER AB
0709-556 636
www.graddoel.se

VI HAR BÅTEN FÖR DIG!
BÅTFÖRSÄLJNING
GRÄDDÖ

www.graddobat.se

Välkommen till
redaktionen på fika
magasinSKÄRGÅRD.
Rådmansö bygdegård
Gräddö Varvsväg 12, Gräddö
www.magasinskargard.se

 SJÖRÄDDNINGSSÄLLSKAPET
070-580 81 18 Räfnäs
www.ssrs.se/rafnas

Sista chansen att köra bil till Söderarm.
Dagen efter gick isen.

En biltur till Söderarm

Fotograf Roine Karlsson har många bilder och minnen i sitt arkiv efter 50 år i yrket. Han minns bland annat en resa till Söderarm, som högst troligt ingen annan kommer att få uppleva. Med en fyrhjulsdriven jeep över isen till ytterskärgården. Vintern 1987. **TEXT O. FOTO:** Roine Karlsson

»Jag minns hur jag uppmanade Robert att stanna ibland, då kompassen inte fungerade i bilen. Jag behövde kliva ur och ta ut ny kurs då och då. Det var svårt att navigera rätt i det vita landskapet. Samtidigt passade jag på att testa isen med piken.«

FOTO: EVERT AHLBERG

Robert Collin och Roine Karlsson framför fastfrusna lotskuttrar och fyren.

När jag nåddes av beskedet att ett av skärgårdens häftigaste besöksmål, Söderarm ska läggas ned, kom jag att tänka en bilresa jag gjorde tillsammans med journalisten Robert Collin en vin- terdag för snart 40 år sedan. På Söderarm har Anngret Andersson drivit turist- och konferensverksamhet i tjugofem år. Nu vill försvarsmakten återigen etablera sig på ön. Och det kommer antagligen inte vara möjligt att ta sig iland på fyrplatsen längst ut i yttersta havsbandet i Norrtäljes skärgård längre. För att äta julbord eller ha möte med jobbet.

Jag minns att vintrarna på 1980-talet var riktigt kalla med farbara isar långt ut i skärgården. Då det blev det många och långa vandringar på isen från Gräddö på Rådmansö. Johanna, min dotter var inte gammal, så hon stoppades ned i en pulka som hennes mamma Katrin Alex och jag turades om att dra. Det blev blöjbyten på lilla Johanna ett par gånger ute på isen.

Till Söderarm i ytterskärgården har jag tagit mig många gånger sedan dess. Oftast om våren för att inventera fågel. Eller på sommaren för att fotografera brudpar som valt att gifta sig på fyrplatsen. En vinter tog jag mig tillsammans med Sven Ånne- gård dit ut på skridskor. Men vi kom inte iland på Torskär som var vårt mål. Det var öppet vatten runt ön.

Med yxan i knät

Resan med bil jag nu inte vill glömma hände 1987. Det var i slutet av mars och

Robert Collin, motorskribent på Tekni- kens värld behövde en fotograf. Så han ringde mig och frågade: »Kan man åka bil till Söderarm?«. Jag hade hyfsad koll på isläget tack vare våra pulkavand- ringar, så jag svarade: »Om du håller med bil.« Och så blev det. Dagen innan vi skulle åka hade det snöat och blivit mildare. Robert fick byta sin Peugeot mot en Suzuki Samurai. Flera märken lanserade nya fyrhjulsdrivna bilar. Det kändes bra. Vi ville inte köra fast där ute och tvingas lämna bilen.

Att åka från Råd- mansö var inte aktuellt då Söderarmsleden var öppen för färjetrafik. Om vi skulle kunna ta oss till ön fick det bli den längre vägen via Bromskärs brygga på Blidö. Vid den här tiden var fyrplatsen Söderarm fortfarande bemannad och vi hade med oss en prinsesstårta till perso- nalen. Det var en utmaning att med bil ta oss de nära tre milen på is ut till målet. Det var inte ofta den här vägen hade varit farbar tidigare. Bara krigsvintern 1944 när en lastbil fraktade ut byggmaterial åt Sjöfartsverket.

Med isdubbar runt halsen och en ispik i beredskap begav vi oss iväg. Jag hade också en yxa i knät, för att krossa en ruta om vi skulle hamna på botten. Bilen hade en taklucka som vi lät vara öppen, vilket kändes tryggt. Min uppgift var att läsa

sjökortet. Jag minns hur jag uppmanade Robert att stanna ibland, då kompassen inte fungerade i bilen. Jag behövde kliva ur och ta ut ny kurs då och då. Det var svårt att navigera rätt i det vita landska- pet. Samtidigt passade jag på att testa isen med piken. Det var lite kusligt. Vi kunde inte veta hur tjock isen var under snön. Det kunde också vara strömt mellan öarna vilket påverkar tjockleken.

Isen gick dagen efter

Vi hittade fram och parkerade bilen vid bryggan nedanför fyren med de två fast- frysta lotskuttrarna. Fyrmästaren Evert Ahlberg mötte upp och bjöd in oss till utkiken. Personalen hade redan skrivit in i dagboken att »Jeep kom till SA den 22 mars kl 12.20«. Hemresan måste ha gått bra för jag har inget minne av den. Vi följde antagligen våra gamla bilspår på isen.

Reportaget gjordes i helt färg. Jag hit- tar inga svartvita bilder från vår resa. Jag brukade alltid ha två kameror med mig.

En för diabilder och en annan med svart- vit film. Antagligen vågade jag inte ta med båda, ifall vi skulle gå genom. Jag var nog ändå lite osäker på om isen skulle bära det tunga fordonet ända till Söderarm. Dagen

efter resan till Söderarm ringde Evert till Robert och berättade att nu hade isen gått runt ön!

I vinter kan det var sista chansen att besöka Söderarm. Risken finns att ön återigen blir ett militärt skyddsområde och det kommer kanske att krävas till- stånd för att fotografera och gå iland. På grund av ryssarnas invasion av Ukraina och det spända läget kring Östersjön. Anngret Andersson har lovat att avsluta med flaggan i topp och köra för fullt fram till jul i alla fall. På grund av klimatet med varmare vintrar kommer det nog aldrig nånsin gå att ta sig dit ut med bil. Men det är fortfarande möjligt att åka ut med båt och äta ett sista julbord på Söderarm. 🐦

Gänget vandrar på onsdagar

Föreningen Wednesday Walkers består av drygt 20, främst äldre män som sedan tio år vandrar och upptäcker nya platser. Alltid på onsdagar. De går cirka en mil, och besöker intressanta sevärdheter. Det brukar bli 40 vandringar per år. **TEXT:** Göran Sachs **FOTO:** Wednesday Walkers

Vandring mot Skatudden, passerar hamn med tidsenlig f d postroddbåt.

»Han hämtade nyckeln till ateljén och släppte generöst in oss hela gänget i stugan. Tyvärr missade vi den fantastiska utsikten på grund av den för dagen rådande intensiva höstdimman.«

På andra sidan dimman ligger Åland.

Vi var 15 vandringsaktivister inom sammanslutningen Wednesday Walkers (WW) som sökte ett perfekt övernattningsmål inom Stockholms skärgård, nära till vandringsmöjligheter och andra värdevetande nöjen. Till slut hittade vi Grisslehamn. Där fanns också ett prisvärt hotell som heter något så inspirerande som Havsbaden. Men först, vad är WW? Vi är cirka 20 vandringsaktivister i +70-åldern som har hållit på i över tio år med att ordna vandringar inom region Stockholm, onsdagar mellan klockan 10 och 14.

Vi har över 320 vandringar dokumenterade i form av vandringsrapporter, kartor, foton och vandringsråd på vår hemsida, säger Olle Knös, en av föreningens grundare.

Just denna vandring leddes av medlemmen Stefan Hartog som tillsammans med undertecknad berikade vandringsgänget med värdefullt vetande om orten, området och Albert Engström. Som Stefan Hartog kommenterar:

– Grisslehamn är granngårds till mitt sommarställe och jag vet ju att det finns så mycket att se i närheten året runt, även

på vintern. Dessutom är det bra bussförbindelser hit, från Stockholm och via bussbyte i Norrtälje.

Till att börja med, hela denna norra del av Roslagen är full av upplevelser nästan året runt. Det finns ett brett utbud av sevärdheter, boende, matställen, service och butiker samt konst- och kulturupplevelser. Här i området finns det mesta man kan begära, från naturområden, Roslagsledens skyltade vandringsleder inklusive ett pilgrimspass för Vikingaleden och Vaddöbygdens bed & breakfastställen till arméns skjutområde utanför Nothamn vid Ålands hav, det mesta samlat kring 60-e breddgraden.

Många smultronställen

Några smultronställen bör nämnas: Singö hembygdsgård och Singö kyrka, Albert Engströms ateljé, Nothamn (gamalt fiskeläge), Kasberget (Vaddös högsta plats), Arholma båk. På väg till eller

från finns mängder av spännande platser att besöka: Roslagens Sjöfartsmuseum, Barnens Ö (kollo), Simpnäs brygga och Singö choklad för finsmakaren, med mera. Hur som helst, hit drog vi 15 gubbar och två kvinnor, för att göra Grisslehamn i början av september. Vi inledde vårt dygn i Grisslehamn med en robust lunch på Leffes restaurang intill Ica Nära. Rekorderlig husmanskost minsann.

Och vad vi fick vara med om senare. Bara Grisslehamns kapell är värd en egen mäsas. Kapellet är den gula byggnad som ligger till vänster vid infarten till Grisslehamn. Det är tullens gamla vaktstuga, från 1867 blev kapellet ortens bönehus om- och tillbyggt 1899 baserat på frivilliga donationer. Guiden och kapellkännaren Bitte Genberg berättade engagerat

om kapellets historia och varför det med rätta kallades »Gåvornas kapell« och om orgeln från 1957. Altartavlan är gjord av Gunnar Widholm och taket är utformat som en uppochnervänd skärgårdseka. Med tanke på att den fasta befolkningen bara upp-

går till cirka 350 personer är det närmast osannolikt att de har varit så generösa att ägarskap och underhåll har klarats av genom gåvor, donationer och auktioner.

Därefter fortsatte vi vandringen sydostvärt, mot Roslagsleden och »Albert Engströmland«, förbi det gamla värdshuset och mot Engströms boningshus. Där hade vi turen och tillfälligheten att träffa barnbarnet Rolf Engström. Han hämtade nyckeln till ateljén och släppte generöst in oss hela gänget i stugan. Tyvärr missade

Grisslehamns kapell.

vi den fantastiska utsikten på grund av den för dagen rådande intensiva höstdimman.

Rolf är själv keramiker och berättade under nästan en timme om sin farfars liv och leverne i stugan. Därefter återvände vi till Roslagsleden, passerade den berömda spegeltelegrafen och det gamla hotellets restaurang (där Edblads tidigare haft butik), vände nordostvärt mot Skatudden för att passera gamla militära skyttevärn som minne från »kalla kriget« – men Åland såg vi inte skymten av på grund av den täta dimman. Sedan blev det återfärd mot hotellet, en lättsam och intressant vandring på cirka fyra kilometer. Ett par ord om Hotell Havsbaden som har en av landets största och mest upplevelsefulla spa-anläggningar med en sammanlagd ute- och inomhusyta på drygt 1 200 kvadratmeter, 10 bassänger och fem olika slags bastur och drygt 100 000 besökare per år. Och allt finns i Grisslehamn, färjeläget som allt fler hört talas om.

Historielektion om kyrkan

Torsdagsmorgonen den 5 september bjöd på strålende sol och närmast högsommarvärme – till skillnad från gårdagens höstkalla och täta dimma. Hotellets standardfrukost var i paritet med spa-avdelningen, det vill säga generös, varierande, väl tilltagen och passande för de flesta smaker och frukostvanor. Våra arrangörer hade egentligen planerat en vandring till den gamla fiskefabriken och Grisslehamns Marina men därav blev intet. I stället enades några av oss att ta en bil eller två för att åka halvannan mil och besöka den anrika Väddö kyrka som i sin nuvarande tappning härstammar från 1840-talet, då sjöfarten ökade betydligt och den fasta befolkningen

Grisslehamn är en central mötesplats med typisk skärgårdsanknytning.

»Vi är cirka 20 vandringsaktivister i +70-åldern som har hållit på i över tio år med att ordna vandringar inom region Stockholm. Vi har över 320 vandringar dokumenterade i form av vandringsrapporter, kartor, foton och vandringsråd på vår hemsida.«

blev så stor att den gamla kyrkan från 1600-talet inte räckte till. År 1872 slog blixten ner i kyrkan och orsakade en förödande eldsvåda. Murarna stod kvar men inte många av inventarierna kunde räddas. Kyrkan tillhör Roslagens östra pastorat, har en typisk skärgårdsatmosfär och är absolut sevärd. Med sin interiör får besökaren en tidlös men ändå samlad, historisk upplevelse.

Vad vi inte visste är att en av prästerna från 1720-talet hette Hilleström. Hans son, Pehr Hilleström, växte upp i Väddö prästgård och blev så småningom känd som en av Sveriges främsta konstnärer under 1700-talet. Hans verk finns repre-

senterade på bland annat Nationalmuseum och Nordiska museet i Stockholm. Så även Roslagens kulturbärare är historiskt tidlösa.

Sammanfattningsvis kan sägas att våra två dagar i Grisslehamn var upplevelsefulla, lärorika och spännande. Vi hade visserligen tur med både boende och mat, och vädret får man räkna med är varierande. Men det finns få områden som Grisslehamn – ett spännande resmål året runt, i alla fall i Stockholms närhet. Ja, det skulle i så fall vara en tvådagarsresa till Fjärdhundraland – men se det är en helt annan historia.

Läs mer på: wwalkers.webnode.se 🐦

W

FOTO: ROINE KARLSSON

50 år med Postrodden

I somras kom en diger jubileumbok om Postrodden ut. Efter 50 år med roddtävlingen över Ålands hav, mellan Grisslehamn och Eckerö på Åland. Postrodden startade 1974 för att hedra de postrotebönder som riskerade livet för att den viktiga postgången skulle fungera. Oavsett väder. Så sent som 1895 gick den sista postrotebåten från Åland till Sverige.

I boken samlas allt intressant om både roddtävlingen, dess båtar, posten, historik och båtbyggartekniken med klinkbåtar som numera står med på UNESCO:s lista över immateriella kulturarv. Det berättas om dramatiska historier som mastbrott, vurpor, dimma, storm och när den bogserade båten Sofia sjönk innan start i Postrodden. Besättningen fick en liten träbit av fören i minne.

TITEL: Posten måste fram

UTGIVARE: Roslagens Sjöminnesförening

REDAKTÖRER: Lars Nylén, Håkan Lundén

ANTAL SIDOR: 300 **CIRKAPRIS:** 380 kr

BESTÄLL: info@sjofartsmuseet.se

ISBN: 978-952-94-8842-1

Grattis Stockholms skärgård!

Magasinet National Geographic har listat världens 25 mest attraktiva resmål och där hittar vi Stockholms skärgård med sina 30 000 öar. I motiveringen står det om öarna »några med charmiga byar och andra befolkade endast av sjöfåglar som svävar över vindpinade stränder«. I texten nämns också att Greta Garbo en gång bott på Utö Vårds- hus och att det nu finns en vandringsled via 21 öar. Bästa tiden att besöka skärgården tycker magasinet är sensommar-höst.

Club Car

Det naturliga valet

Med visionen att bjuda miljön och våra kunder på största möjliga glädje och nytta, är vi sedan många år ledande på marknaden för eldrivna golfbilar och arbetsfordon.

Våra populära och högkvalitativa bilar finns i olika färger och med tillbehör som passar ditt behov.

Kontakta gärna oss så berättar vi mer.

Epton Trading AB

08-10 82 83 | info@epton.se | www.epton.se

SD

INDOOR STYLING
&
DESIGN

Pia Alm
Certifierad Inredare

0708-11 86 56
pia@indoorstylingdesign.se

WWW.CSWEDEN.SE

Julbord i skärgården

Eriks ö krokas i honom

Erik Westerlund är född och uppvuxen på Krokholmen söder om Arholma. I så gott som hela sitt liv har han bott på ön. Han lever på sitt rederi, köttjur, jakt och fiske samt självhushåll.

TEXT: Josefin Ekberg FOTO: Roine Karlsson

– 1969 var jag mellan två jobb och min pappa sa till mig »Vad du än gör, flytta inte tillbaka till Krokholmen. Det går inte att försörja sig här.«, berättar Erik.

Trots varningen valde han att flytta hem igen. Ett val han aldrig har ångrat. Med sig hade han frun Inga och deras treåriga dotter Sussie. Det fanns varken el eller rinnande vatten. Då. Inte förrän 1988 drogs el ut till ön.

Erik har arvt Krokholmen efter sina föräldrar. Hur de kom över ön är värd att berätta i korta drag. Hans mamma Lilly gifte sig som ung med Berno von Bornstedt, lämnade honom och två döttrar, gifte om sig med konstnären Lindorm Liljefors (Bruno Liljefors son) och fick en son. Sen övergav Lindorm Lilly för en annan. Alla tre barnen, Eriks äldre syster växte upp med sina fäder. Det dröjde innan han visste att de fanns.

En hjärtekrossad Lilly for ut till sin systers ö, Gisslingö. Där träffade hon

fiskaren Seth och blev blyxtförälskad. Många ögonbryn höjdes säkert. Det var minst sagt en enorm klasskillnad på Eriks föräldrar. Men kärleken var stark och de höll ihop resten av livet. 1939 erbjöds de att ta över Krokholmen av ett barnlöst par och på den vägen är det. Trots Lillys bakgrund, uppväxt i den förmögna familjen Bünsow, fann hon sig väl tillrätta i skärgården och gillade det enkla livet nära naturen. De hade kor, häst, höns, får och gris. Det odlades potatis, spannmål, grönsaker, jordgubbar.

Erik fick en lycklig barndom. Det är lätt att förstå att han blev extra omhuldad som enda barnet i familjen. Fast ensam kände han sig aldrig. Han satt ofta och läste böcker i fotogenlampans sken. Litteraturen och naturen har lärt honom mycket.

Skolkamraterna kallade mig ibland för »professorn«, minns han.

När han rodde till skolan på Arholma kunde han på hemvägen stanna till på någon ö för att undersöka fågelbon.

Naturintresset delade han med sin mor som samlade på fjärilar. De hade en nära relation.

Haft tur med kärlek

1979 blev Erik plötsligt änkeman efter att frun drabbats av sjukdom. Snart därpå träffade han sin nuvarande fru Catharina.

– Hon sa upp sig från sitt jobb och flyttade ut med allt sitt pick och pack, och det var inte lite det. Mitt i vintern, Johan var bara åtta månader då, minns han hur hon kom med två små söner för att flytta ihop med honom och hans två barn. Ett helt nytt liv.

– Catharina blev min räddning, säger han.

Sedan en tid lever de nu som sörbos och Erik bor själv på ön vintertid, förutom familjen Ugglå, grannarna. Barnen med familjer kommer ofta ut på ledigheter och om somrarna. Sonen Daniel som likt sin far har ett eget rederi, är den som oftast är ute. Men de konkurrerar inte, utan hjälps åt.

I Eriks rörelse Krokholmens Sjötrafik finns båtarna Kivi Kaksi, Aurelia, Monsun och fraktbåten Ridö. Samt en liten fiskebåt han lägger nät med.

Vad fiskar du för något?

– Inte gädda. När de fastnar i nätet slänger jag tillbaka. Det kan bli abborre, sik och öring, svarar han.

I år har han fått tio sikar och tre ör-

»När han rodde till skolan på Arholma kunde han på hemvägen stanna till på någon ö för att undersöka fågelbon. Naturintresset delade han med sin mor som samlade på fjärilar. De hade en nära relation.«

NAMN: Erik Westerlund **ÅLDER:** 79 år

BOR: Krokholmen

YRKE: Redare, skeppare och självhushållare

FAMILJ: Frun Catharina, tre barn och två bonusbarn samt barnbarn mellan tre och 32 år.

INTRESSEN: Jobbet, naturen, förvaltning av Krokholmen, jakt och fiske.

Erik ser sig mest som förvaltare av Krokholmen, som han värder ömt för kommande generationer.

ingar. På middagsbordet serveras också kött från egna djur och ibland gräsand. I år finns 12 nötdjur av rasen fjällnära kor han delar med dottern Sussie. Slaktar, flår och hänger gör han själv hemma på gården.

Jag har en enkel förhållning till slakt. Det är inte kul, men det går bra, säger han och tillägger bestämt:

– Jag avlivar alltid ensam.

Sköt sig i foten

Sen kommer en anekdot som införlivar min nyligen bortgångne pappa Ola, en mycket nära vän till Erik.

– En gång när jag slaktade lamm gick kulan rätt in i foten på mig, börjar han berätta.

När Erik talade om för Ola (som var och hälsade på) vad som hänt, sa han förvånat »Va, har du skjutit dig i foten?«

»I år finns 12 nötdjur av rasen fjällnära kor han delar med dottern Sussie.«

Erik skrattar gott vid minnet av min pappas min och jag kan se hans smått roade ansiktsuttryck. Allt slutade gott och kulan togs bort.

Hur kan en normal arbetsdag se ut för dig?

– Först blir det kaffe på morgonen, sen går jag ut och jobbar med båtarna, ser till djuren och hämtar ved i skogen, svarar han.

– Jag har det ganska lugnt. »Utbrändhet« kan jag inte stava till, säger han.

Någon vecka per år kan han åka på semesterresa och har bland annat åkt Hurtigrutten i Norge. Han beskriver charmen med att leva i skärgården, natu-

rens skiftningar och hur mysigt det är att tända bastun när det är snöstorm ute.

Har du något på din »bucketlist« som du vill hinna med?

– Att ta hand om skogen. Alla stubbar. Det ser för jävligt ut nu, svarar han.

Förödelsen efter stormen Alfrida har lämnat sina tydliga spår som tar år att reparera. Att trappa ner och bli »pensionär« tycks inte vara något som lockar. Nyligen fick Erik en larmknapp till trygghetsjouren. Det efter ett fall i bastun på grund av blodtrycksfall. Men inte mycket kan få Erik att lämna sin kära ö. Bara ...

– Jag har ett ledmotiv »Den dagen det gör ont, då flyttar jag iland«, lovar han. 🐦

W

FOTO: ROINE KARLSSON

Lång vandringsled mellan öar

Stockholm Archipelago Trail är en nyinvid 270 kilometer lång vandringsled, mellan Arholma i norr och Landsort i söder. Leden är markerad i blågult med band runt träd och pilformade skyltar. Den sträcker sig över hela 21 öar. Samtliga har passbåtar på turlista från fastlandet. Man kan vandra en sträcka i taget eller ta flera öar på en gång. Etapperna är indelade i olika svårighetsgrader. Läs mer på www.stockholmarchipelagotrail.com

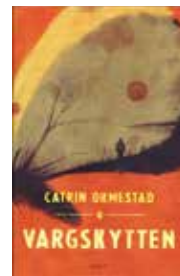
Vargskytten – roman från Gräsö

På ön Wiggö i Ålands hav skjuter Tillman Ruff en varg på sin egen gårdsplan. Han gräver ned den och hoppas att ingen ska få veta vad han gjort, men redan nästa morgon bankar polisen på dörren. Någon i byn har tjallat. Misstankarna faller på den nyinflyttade Magdalena, vars klimatångest fått henne att lämna Stockholm.

Händelserna rör upp minnen av en höst i slutet av åttiotalet då en annan varg kom till ön, och den unga fjärlsforskaren Ottoline spårlost försvann.

Vargskytten är en berättelse om Sverige idag. Den handlar om stad och landsbygd, om män och kvinnor, vänskap och familjeband, och om den ibland otydliga gränsen mellan kärlek och ondska. Författaren Catrin Ormstad bor delvis i Israel och på Gräsö utanför Öregrund.

TITEL: Vargskytten FÖRLAG: Bazar Förlag
FÖRFATTARE: Catrin Ormstad
ANTAL SIDOR: 523 CIRKAPRIS: 269 kr
ISBN: 978-91-8006-611-2

Boktips
vem sköt
vargen?

Välkommen
till Vaddö!

ICA VÄDDÖ
Supermarket 0176-77880

Vi kör i vått och torrt!

- Lastbåt med kran för frakt av gods
- Leverans av grus och jord i storsäck
- Utläggning av bojar och flytbryggor
- Bärning och bogsering
- Hämtning av bygg- och grovsopor
- Mark- och schaktarbete

SKÄRGÅRDS

TJÄNSTER

YXLAN AB

070-5379019 www.skargardstjanst.eu

Vill du ligga här?

Och synas i skärgårdens
vackraste magasin.

magasin**SKÄRGÅRD.**
sinne/smak/sovårdheter

Nästa nummer kommer 11 mars 2025.
Intresserad? Kontakta Josefin Ekberg på
0709-701 901 eller josefin@magasinskargard.se

Byggvaror av rätta virket

Vi levererar till Er med bil eller
egen båt i mellanskärgården

EN DEL AV

Bergshamma 0176-26 02 10 / Spillersboda 010-222 90 60 / www.c24bygg.se

Strosa gärna i Trosa

Som frälst Trosabo fick Ola Ekberg skriva en artikel om nöjet att strosa runt i den idylliska lilla staden Trosa. Med egen å, snickarglädje, punchverandor, gästhamn, stadshotell och små butiker. Här kommer texten i repris. **FOTO: Roine Karlsson**

Vad ska vi göra när vi får besök från USA, Europa eller Gäddede?

Sigtuna, Strängnäs, Waxholm eller Trosa? Grönan är stängd. Väderleken lovar sol. Det är dags att prova någon grannstad. Jag föreslår Trosa. Trosabussen går från Liljeholmen i Stockholm. Bussen delar väntkur med bussen till Bromma flygplats på andra sidan tvärbanan. Sitt på högersidan så slipper ni sol i ögonen och hoppas på att rådjur och älgar visar sig i naturen. Kliv av bussen vid Trosa-

porten och gå mot solen så huden drar åt sig D-vitamin. Kvarnen ligger vid ån och har lunchservering och utställningar.

Östra Långgatan är en promenadgata genom Trosa där hittar ni Trosa Antikvariat och Choklad & Lakrits. På andra sidan ligger Allt i Salt, Ost & Delikatess samt Mayarn en garnbutik. Bredvid

Systemet hittar ni Lady M damernas ögonfröjd. Till höger hittar ni ytterligare småaffärer för damerna. Tvärs över torget ligger turistbyrån, bokhandeln och kläd-

affären. Gå ner mot ån så hittar du Hannas Café. Dags för fikapaus?

Trosa längs ån och beundra småstadsbebyggelsen. Vid Östra hamnplan hittar ni många små pärlor. Särskilt sommartid. Veras Antik är dock öppet året runt. Fortsätter man söderut utmed ån kommer man till Trosas sydspets Smörbyttan. För mig är det Goda Hoppsuddan. Där vänder man stegen norrut igen och sätter kursen in mot Östra Långgatan. Här hittar vi Hotell Vega världens minsta hotell som har god frukost, fina rum och närservice. Vill ni stanna över natten är detta en upplevelse. Ni kan också bo på trivsamma Hotell Bomans ett stenkast bredvid. På andra sidan gatan ligger Tre Små Rum, med inte som det låter utan sju rum och fika. Längre fram på gatan ligger en grekisk restaurang, en sportaffär och Marsipangården och Trosa torg igen. Ta till vänster över bron titta in på Albins. Sedan till Västra Långgatan, Skostället i hörnet till vänster och Stadshotellet rakt fram. Sväng höger till pizzeria, hårfrisörska, Stil Second Hand där finns kläder, accessoarer & skor för kvinnor. En bit längre fram har vi Nilssons Bageri i hörnet. Det är min personliga favorit med Trosas kanske godaste semlor. Affärerna brukar ha öppet mellan 11-18 och matställena då kunderna är hungriga. Undrar ni över något, fråga invånarna de är trevliga och hjälpsamma och stolta över sin lilla stad.

/OLA EKBERG, STOLT TROSABO

»Undrar ni över något, fråga invånarna de är trevliga och hjälpsamma och stolta över sin lilla stad.«

Vi minns Ola Ekberg

Min pappa Ola har varit ett stort stöd vad gäller MagasinSkärgård.

I tjuo år har han hjälpt till med distributionen i Trosa (där han bodde) varit med på olika båt-mässor och delat ut magasin i vår monter och pratat med folk, vilket han älskade (prata med folk alltså) och gärna med damer, ung som gammal spelade ingen roll han charmade de flesta.

Han var en stor supporter av magasinet och följde en gång med mig till Finland för att besöka vårt tryckeri. Ombord på färjan över sjöng vi båda karaoke för första gången, tillsammans. Låten var »34:an« vill jag minnas och vi möttes av starka applåder då vi var de första svenskarna som vågade sig upp på scen.

Ola har kommit med tips och ibland varit med när vi har gjort reportage. Som när vi seglade med briggen Tre Kronor eller åkte flotte på Trosaån. I TrosaNyköpingstrakten var han magasinets glada ansikte utåt. Det var honom man ringde när tidningar tog slut för påfyllning. Många

gångar hjälptes vi åt att köra ut buntarna, ända ner till Nävekvam kunde det bli. Trevliga utflykter då vi brukade stanna på fika någonstans.

Till och med vårnumret 2024 jobbade han ideellt åt Magasin Skärgård. Föga anade någon då

hur illa ställt det var med hans hälsa.

Han klagade sällan och var född med ett gott humör som var orubbligt ända till slutet. I början av maj fick vi veta att han led av cancer och att det var för sent att rädda honom. Sen gick det

otroligt snabbt. Jag, mina döttrar och hans fästmo fanns vid Olas sida när han tog sitt sista andetag.

I sitt eget hem. Vilket han sa var »lyx«.

Ett helt liv på havet

Men vem var Ola? I korta drag – han föddes på Stora Essingen

som äldst i en syskonskara på fem barn, han gick till sjöss redan som 16-åring, utbildade sig till sjökapten i Göteborg (där han träffade min mamma) arbetade på Grängesbolagets fartyg runt hela världen (han var i Amerika när jag föddes), sedan

blev det ett par år på bogserbåt i Liberia (fru, två barn och en schäfer fick följa med), efter flytten hem till Norrtälje 1970 blev han i många år skeppare åt Viking Line, arbetade en period på Furusunds-

färjan och fraktfartyget Seawind.

Olas främsta intresse var segling, segling, segling. Ett fint minne jag har var när vi seglade med vår skärgårdskryssare Morgana och mötte en Vikingfärja på havet och hälsade med vårt lilla ynkliga signalhorn, varpå min pappas kollegor tuta-de tillbaka med en volym som

kunde få en att ramla överbord. Det var mäktigt. Efter Morgana byggde han en egen Linjett »Amorösa« på Rosättra varv. Han har även deltagit som besättning i Gotland Runt och varit skeppare på vedjakten Sofia Linnea.

Båtlivet för Ola började redan som barn ombord på föräldrarnas folkbåt Orion, en klinkbyggd segelbåt. Men hans första egna båt var en motorbåt. Jag har tidiga 60-tals minnen av vår familjs resa på Göta kanal med Pettersonbåten Gin och dess jolle Tonic. Ombord var fullt av släktingar, småbarn, barnvagnar och en stor hund. Ett äventyr att lära sig slussa i det kaoset, som skulle kunna platsa i den populära komedin om kanalen.

Nu vill jag bara avsluta med att säga ett stor TACK. För att du varit min pappa, hjälpt till med magasinet och alltid funnits där för mig. Idag vilas du i havet som du önskade.

/ DIN »FAVORITDOTTER« JOSEFIN

»Ett fint minne jag har var när vi seglade med vår skärgårdskryssare Morgana och mötte en Vikingfärja på havet och hälsade med vårt lilla ynkliga signalhorn, varpå min pappas kollegor tuta-de tillbaka med en volym som kunde få en att ramla överbord. Det var mäktigt.«

Julmarknader från norr till söder

I november-december öppnas julmarknader upp med allt möjligt gott och fint. Till julbordet eller klapparna. Det är något visst med att shoppa utomhus. Och äkta hantverk. Hemgjort, hemsnickrat, hembakat, hemlagat, hemstickat, hemvirkat, hemvävt och hemsytt. Med kärlek.

Norra skärgården

LÖR 23 NOV – Gräsö bygdegård, Gräsö
LÖR 23 NOV – Herräng, Hallstavik
LÖR 23-SÖN 24 NOV – Österåkers golfklubb, Åkersberga
SÖN 24 NOV – Lohärads bygdegård, Norrtälje
FRE 29 NOV-SÖN 1 DEC – Wira bruk, Österåker
LÖR 30 NOV – Brogårdens bygdegård, Roslagsbro
LÖR 30 NOV – Karlsholmsbruk, norra Uppland
LÖR 30 NOV – Åsavallen, Edsbro
LÖR 30 NOV – Kvarngården, Bergshamra
LÖR 30 NOV – Färsna Gård, Norrtälje
LÖR 7 DEC – Öregrundens hembygdsgård, Öregrund
LÖR 7 DEC – Almviks brygga, Blidö
LÖR 7 DEC – Ljusterö bygdegård, Ljusterö
LÖR 7 DEC – Åkersbro, Åkersberga
LÖR 7 DEC – Idrottshallen, Österåker
LÖR 7-SÖN 8 DEC – Rådhusorget, Vaxholm
LÖR 7-SÖN 8 DEC – Länsmansgården, Åkersberga
SÖN 8 DEC – Norrtälje stadskärna, Norrtälje
SÖN 8 DEC – Pythagoras museum, Norrtälje
LÖR 14 DEC – Furusund
LÖR 14 DEC – Bergby gård, Hallstavik
LÖR 14-SÖN 15 DEC – Bogesunds slottsvandrarhem, Vaxholm
SÖN 15 DEC – Sundsta säteri, Norrtälje

Mellersta skärgården

LÖR 23-SÖN 24 NOV – Kajen, Nacka Strand
LÖR 23 NOV-MÅN 23 DEC, varje dag - Stortorget
Gamla stan, Stockholm
FRE 29 NOV-SÖN 22 DEC, helger - Skansen, Djurgården
LÖR 30 NOV - Stavnäs skärgårdsmuseet, Stavnäs
LÖR 30 NOV – Sjöhistoriska museet, Stockholm
(baltisk julmarknad)
LÖR 30 NOV – Kungsträdgården, Stockholm
LÖR 7 DEC – Möja dansbana, Möja

LÖR 7 DEC – Tessinparken, Östermalm-Stockholm
(bondens julmarknad)
SÖN 1 DEC – Värmdö bygdegård
SÖN 1 DEC – Nyckelvikens herrgård, Nacka
FRE 6-SÖN 8 DEC – Hovstallet, Stockholm
LÖR 7-SÖN 8 DEC – Siggesta Gård, Värmdö
LÖR 14 DEC – Artipelag, Värmdö
LÖR 14-SÖN 15 DEC – Skeppsholmsgården, Stockholm

Södra skärgården

FRE 15-SÖN 17 NOV, 21-24 NOV – Taxinge Slott, Nykvarn
LÖR 16 NOV – Öster Malma, Nyköping
LÖR 23-SÖN 24 NOV, 29 NOV-1 DEC, 6-23 DEC – Godsmagasinet,
Nynäshamn
SÖN 24 NOV - Gamla Oxelösund
LÖR 30 NOV - Oaxen bygdegården, Oaxen
LÖR 30 NOV – Torö hembygdshus, Nynäshamn
LÖR 30 NOV-SÖN 1 DEC – Svalbergsgården, Nävekvarn
LÖR 30 NOV-SÖN 1 DEC – Sörmlands museum, Nyköping
LÖR 2-SÖN 3 DEC – Ösmo Plantshop, Nynäshamn
SÖN 1 DEC - Trosa torg, Trosa
LÖR 7 DEC – Dalarö tullhus, Dalarö
LÖR 7 DEC – Landsort
LÖR 7-SÖN 8 DEC - fiskehamnen, Nynäshamn
LÖR 14 DEC – Västergården, Ornö
SÖN 15 DEC - Stegsholms gård, Gålö
LÖR 21 DEC - Bergs gård, Trosa

Åland

LÖR 16 NOV – Frideborgs julmarknad, Jomala
LÖR 30 NOV – Jan Karlsgården, Sund
LÖR 30 NOV-LÖR 7 DEC – Mariehamns centrum, Mariehamn
SÖN 1 DEC – Labbas hembygdsgård, Storby
LÖR 14-SÖN 15 DEC – Sjökvarteret, Mariehamn

» ... levande julmusik och Luciakröning, andra har fiskdamm, ponnyridning och lotterier. Varje julmarknad har sin egen charm och särprägel.«

W

FOTO: ROINE KARLSSON

Roman om isflickan Disa

Isflickan är den första romanen av Sören Colbing, i en planerad serie på fyra böcker där vi får följa den föräldralösa Disa. Berättelsen börjar i Stockholms skärgård i april 1942. Andra världskriget pågår och Östersjön är täckt av is efter en lång och mycket kall vinter. På det allra yttersta skäret är vännerna Kurre och

Kalle Bruthus återförenade efter tre år. Nära till skratt och med vapen i hand blir återseendet glädje stor. Men den starka känslan av lycka är övergående. Först ett krypande obehag som förbyts till skräck.

Verkliga händelser, iakttagelser och upplevelser ligger till grund för romanen. I övrigt är berättelsen baserad på fiktion. Inspiration har hämtats från upväxten på en ö nära Nåttarö i södra skärgården. Planer finns på en filmatisering av historien. En teaser ligger uppe på Youtube.

TITEL: Isflickan **FÖRFATTARE:** Sören Colbing
FÖRLAG: BoD, Books on Demand
ANTAL SIDOR: 238 **CIRKAPRIS:** 189 kr
ISBN: 978-91-805-7597-3

Boktips
 skräck på
 skäret

Elever lär sig Östersjön

I projektet Rädda Östersjön lär sig åttondeklassare hur allvarligt läget är för vårt hotade inlandhav, om dess speciella ekosystem och utmaningarna vi har att rädda havet från övergödning och föroreningar. I år deltar 19 klasser. Eleverna studerar på Campus Roslagen med interaktiva workshops som leds av Norrtälje Naturcentrum, Erkenlaboratoriet och Vattencentrum. Projektet finansieras av Roslagens Sparbanks Stiftelser, Flygfyren och Norrtälje Vatten och Avfall. Läs mer på www.hallbarhetroslagen.se.

SEABAG

SEABAG är en storsäck avsedd för Stockholms skärgård.

Säckarna finns i flera storlekar och passar perfekt för byggarbetsplatser, tomtröjningar och rensning av sjöbodar.

Besök gärna seabag.se för mer information. Det går också bra att kontakta oss på 08-409 190 50 eller info@seabag.se

MATTSSON & THOLÉN

BYGGER AB

Totalentreprenör på fastland & öprojekt

All slags om-, ny- & tillbyggnader

Utför öjobb med egen båt & transporter

0176-282 590
info@mtbygger.se
www.mtbygger.se
 Följ oss på Facebook & Instagram

DELKA

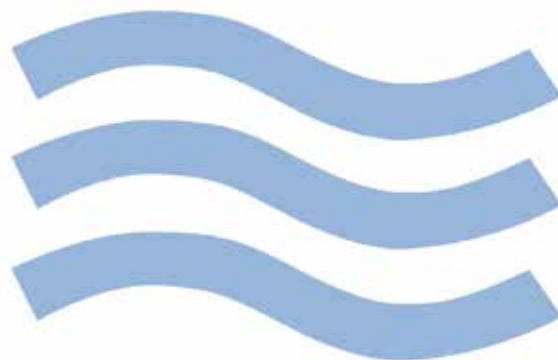
Ditt stängsel- och staketproffs

- *Försäljning*
- *Montering*
- *Projektering*
- *Konsultation*

Stängselbutiken öppen efter överenskommelse.

Fabriksvägen 8, Östhammar. Ring innan.

DELKA.SE - 0173-230 77

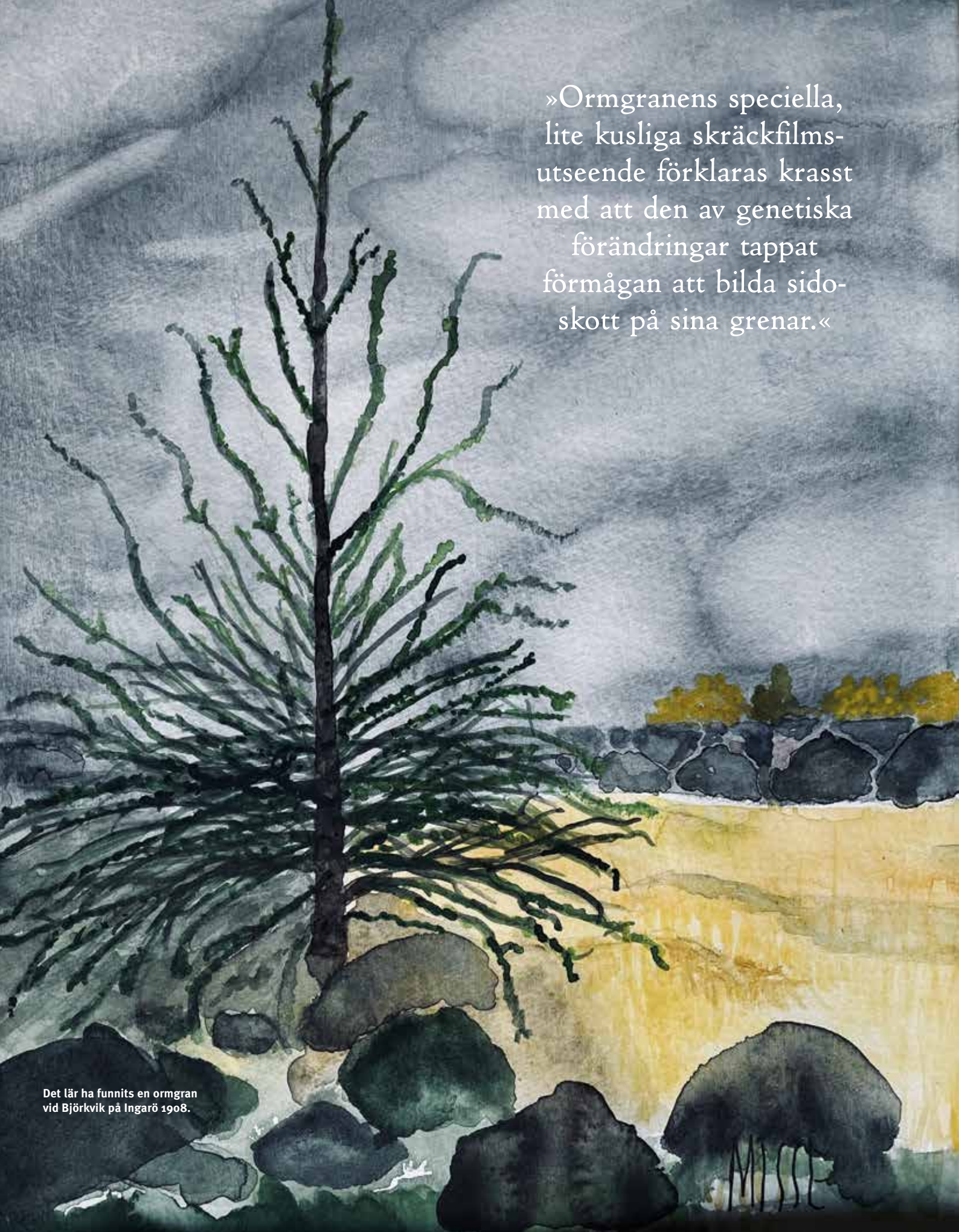
skärgårdsradion

90,2

Stockholm

107,8

Roslagen

»Ormgranens speciella, lite kusliga skräckfilmsutseende förklaras krasst med att den av genetiska förändringar tappat förmågan att bilda sidokott på sina grenar.«

Det lär ha funnits en ormgran vid Björkvik på Ingarö 1908.

Granen som platsar i en rysare

Många granar tycker vi är vackra och köper gärna en för att pynta med dekorationer till jul. Men det finns en gran som knappast duger att lägga julkappar under. Ormgranen är en ruskigt ful gran med ryskt påbrå. **TEXT O ILLUSTRATION: Misse Ljungström**

Vanlig gran, *pine abies*, är Sveriges viktigaste skogsträd. Vi vet ju alla hur den ser ut. Minsta barn kan rita ett »julaftonsträd« som en av mina söner kallade den. Strax efter senaste istiden, för omkring 11 000 år sedan, vandrade granen in från Atlantkusten. Först till de avisade fjälltopparna i landet därefter söderut. Det är bara allra längst ner i landet som den måste odlas. Granen har varit fenomenalt duktig på att anpassa sig efter förutsättningarna i miljön och kan exempelvis i Småland bli upp till 40 meter hög, medan den längst norrut bara blir några få meter.

Så finns förstas den giftiga och fridlysta idegranen, som inte ens hör till samma familj som vanliga granen utan heter *taxus baccata*. Det här var bara en utvikning, för nu är det den vanliga granen i Sverige och dess mängder av variationer det handlar om. Att granen kunde spridas förhållandevis snabbt och ta sig in i andra träd »revir« förklaras delvis med att även mycket unga plantor tål skuggiga platser, men också med att anpassningen resulterat i en mängd varianter av gran. Det finns exempelvis borstgran, kamgran, pelargran och ormgran, *pine abies virgata* som är den vi ska ägna oss åt här.

Soldat tog med granen

Ormgranens speciella, lite kusliga skräckfilmsutseende förklaras krasst med att den av genetiska förändringar tappat förmågan att bilda sidoskott på sina grenar.

Både stammen och grenarna kan växa i flera år utan att bilda några sidoskott alls. Man kan hitta någon enstaka ormgran i Sverige. Förr fanns hela bestånd på flera platser, exempelvis i Hornberga vid Orsa, men det var mycket ovanligt med hela bestånd. Numera är det svårt att hitta ormgran och bestånd finns bara på sex platser i landet.

Det största beståndet är Eskilstorps naturreservat i Jönköpings kommun i Småland, som inrättades 1959 och är på nästan två hektar. Den äldsta granen här är 150 år och sägnen berättar att soldaten Esk, som deltog i det svensk-ryska kriget i början av 1800-talet, tog med sig en planta hem och planterade den vid sitt soldattorp. Den blev sedan mamma till det nuvarande beståndet på omkring 100 exemplar.

Med hjälp av en engagerad bibliotekarie på Saltsjöbadens bibliotek fann jag en skrift från Statens Skogsförsöksanstalt från 1908 och hittade några beskrivningar av den ovanliga ormgranen. Att den är en mutation visste man, men orsaken till de växtförändringar den fått gissade man sig till. Ormgranen trivs allra bäst i kanten av åker- och ängsmarker samt

i gles barrblandskog. Marker som gynnar större bestånd och till skillnad från den vanliga granen som inte kräver så mycket ljus är: »ormgranen ett föga konkurrenskraftigt träd,

som på grund af den starka knoppreduktionen fordrar mer ljus än vanlig gran. På de mera öppna betesmarkerna lider den icke så mycket af konkurrensen med andra träd, medan den gentemot kreaturens angrepp är lika motståndskraftig som vanlig gran«. Orsaken till den tätare förgreningen nedtill på ormgranen på den här artikelns illustration,

»torde vara, att getterna afbita knoppar och kvistar«.

I skriften från 1908 hittar skribenten Henrik Hesselman inte någon direkt betydelse för ormgranen som form, men hoppas att den ska åtnjuta allt det skydd och hägn den förtjänar som ett synnerligen märkligt exempel på granens variation. Och undertecknad kan inte hitta några belegg för ormgranens betydelse i folktro och folkmedicin, men hoppas att den utgjorde något spännande, som läskigt ormbo eller spöke i lokal folktro i vårt avlånga land. 🐾

Första ormgranen lär ha kommit till Sverige med en soldat tidigt 1800-tal.

Den gullige tomtens moder

Hon var banbrytande som barnboksillustratör och skapare till den tomte vi älskar så mycket, ju. Konstnären Jenny Nyström hämtade inspiration ur minnena av sin lyckliga barndom i Kalmar, men även miljön i skärgården.

TEXT: Josefin Ekberg **FOTO:** Wikimedia, Kalmar läns museum

Jenny Nyström var otroligt produktiv. Hon målade över 10 000 illustrationer, till böcker, tidningar, julkort och annat. Mest berömd blev hon för sina tomtar. Och alla söta små barn. Trots att hon älskade barn fick hon bara en son, Curt Stoopendaal, som också blev konstnär – och målade tomtar. Till många av Jennys bilder på barn har han fått stå modell. Och till tomten, hämtade hon inspiration från sin egen pappa. Kantorn och folkskoleläraren Daniel Nyström.

Ursprungligen illustrerades tomten som en grå liten figur, en småful vätte i enkla kläder och träskor. Senare utvecklades tomten till att bli alltmer mänsklig och fick en röd moderiktig pälskantad rock, fina stövlar och avbildades ibland som en livsnjutare som kunde röka pipa och flyga flygplan eller köra motorcykel.

I konstskatten efter Jenny finns ofta glada barn i lantliga miljöer, ombonade stugor i eldens sken, olika djur och tomtar, men även porträtt av hög kvalitet som kunde mäta sig med de stora konstnärerna. Främst avbildades en sagolik och vacker drömvärld. På beställning. En inspirationskälla var bland annat minnena av sin egen barndom, som hon beskrev som lycklig.

Mamma Anette brukade berätta godnattsagor för sina barn så inlevelsefullt att Jenny ofta trodde de var sanna. Vilket måste ha varit berikande för fantasin och kommit till gagn i hennes konst senare i livet. Bilderna kunde tillföras ett uns av

humor. Med till exempel tuppar som spelar tennis samt giraffer och elefanter som delar ut julklappar.

Vann kunglig medalj

Jenny började studera konst på Göteborgs Musei ritskola redan som femtonåring. En av lärarna, Fredrik Wohlfart uppmuntrade henne att måla tomtar. Hennes första betalda illustrationer gjordes till Viktor Rydbergs berättelse »Lille Viggs äventyr på julafton«. Som 19-åring blev hon antagen till Konstakademien i Stockholm och kom att studera där i hela åtta år. För att klara sitt uppehälle började hon sälja prenumerationer till Ny Illustrerad Tidning, i vilken hon också medverkade. Hon hade också mecenater som sett hennes talang och bidrog med månatligt underhåll.

1881 kröntes hennes utbildning på akademien med den finaste utmärkelsen hon kunde få, en kunglig medalj inom historiskt måleri. För ett konstverk föreställandes kung Hans och Gustav Vasa som barn. Hon blev den andra kvinnan att vinna det prestigefulla priset, efter flera försök och tröstpriser. En åtråvärd medalj som inte ens Carl Larsson lyckades vinna. Därmed belönades hon också med ett stipendium och kunde resa till Paris för vidare studier. Hon blev allt skickligare och blev utvald att delta i Parissalongen, vilket var få förunnat.

Efter fem år flyttade Jenny tillbaka till Stockholm och gifte sig med sin fästman, den läkarstu-

»Främst avbildades en sagolik och vacker drömvärld. På beställning. En inspirationskälla var bland annat minnena av sin egen barndom ...«

En ung Jenny Nyström 1872 i Göteborg.

bilden **BERÄTTAR**

Julkorten blev snabbt populära.

derande Daniel Stoopendaal. Han slutförde aldrig sina studier, och drabbades av tbc. Vilket ledde till att hela försörjningsbördan hamnade hos Jenny. Samma år som bröllopet, dog hennes mamma av förgiftning (själv mord?), och pappan flyttade hem till det nygifta paret. Detta kan vara en orsak till att hon blev en så enormt flitig illustratör, och lade mer avancerade målningar på hyllan.

Jenny var inte bara arbetsam, hon hade skinn på näsan också. En anekdot berättar om hur hon, som ung – och – kvinna, under studietiden helt sonika gick fram och drog av den manlige modellen sitt höftskynke inför alla konstnärselever. »Det ska vara lika för lika« sa hon bestämt och menade att det var orättvist att kvinnor porträtterades utan en tråd på kroppen men inte män.

Mod och djärvhet utvecklades tidigt. Som barn var hon livfull och lekte våghalsigt tillsammans med sina bröder och andra pojkar. Bland annat klättrade de upp på morfaderns väderkvarns vingar. Och lekte karusell i blåsten.

Tyckte om skönhet

Det finns mycket skönhet i Jennys konst, och hon var mycket modemedveten och mån om sin klädsel. På ett självporträtt står hon i tjugig klänning och tittar självsäkert rakt på betraktaren. Stolt tycks hon ha varit och hade säkerligen gott självförtroende. Hon ville bli titulerad »doktorinnan« och inte konstnär, kanske främst för sin stackars sjuklige make skull, som fick sin egen karriär spolerad. Vilket inte kan ha varit så lätt för honom, särskilt inte på den tiden, att bli försörjd av sin framgångsrika fru. Hela 40 år som gifta fick i alla fall paret innan maken gick bort 1927.

Familjen Stoopendaal-Nyström bodde i Stockholm och hyrde ateljé där men hade också som-

Självporträtt i olja, 1884.

marstuga på Tjockö i Roslagens skärgård samt vistades några somrar på Bullandö i Värmdös skärgård. Jenny tyckte om att fotografera folk i naturskön miljö, som hon sedan använde som förlaga till sina teckningar. Motiven skildrades vackert, lyckligt och idylliskt. Hennes populära bilder har blivit både julpapper, bonader, frimärken, och porslinsfigurer med mera.

Jenny Nyström var verksam hela livet och somnade stillsamt in, 91 år gammal i sitt hem 1946. Fortfarande många decennier senare görs nytryck av hennes populära kort. Och Jennys tavlor säljs för dyra pengar på de stora auktionshusen.

FAKTA:

En skola i Kalmar och en gata i Fruängen är uppkallade efter Jenny Nyström. På Kalmar läns museum finns en basutställning om henne och hennes konst finns representerad på flera muséer runtom i landet. Den 22 november 2025 blir det premiär för en musikal om hennes liv på Kalmar Teater.

Jennys illustrationer blev också julbonader.

Fynd av läderbagge

Skärgårdsstiftelsen har nyligen hittat den mycket ovanliga och rödlistade insektsarten läderbagge, i naturreservatet Häringe-Hammersta i södra skärgården. På åtminstone tre ekar. Skalbaggen trivs i håligheter på mycket gamla ekar, gärna döende eller döda ekar. Den gillar inte långa flygsträckor och håller sig på en plats där förhållandena är gynnsamma. WWF startade i augusti projektet Rädda mångfalden inom vilket att inventera läderbaggen är en del. Hittills har två lokaler med läderbagge hittats i Stockholms län. Den andra finns på en ö i Mälaren.

Järflottas spännande förflutna

I en brokig blandning av historiska fakta, intressanta levnadsöden och muntliga berättelser stiger en spännande bild av Järflotta fram i Mimmi Brodins bok. Ön har genom tiderna inte bara varit hem åt självhushållande fiskare utan även haft en strategisk roll inom det svenska försvaret.

I Järflottas historia ryms allt från rysshärjningar och föräldralösa barn till sommarvärdar och förmögna industrimän med stora visioner. Läs om skärgårdstorparnas livsvillkor, mjölkgårdens glansdagar, turer på kring Dragets kanal, båtflyktingar under andra världskriget, kanonolyckan, åluppköparen som blev av med sin båt och mycket mer.

Boktips
ruvar ön
Järflotta på

TITEL: Järflotta – historia och berättelser från ön **FÖRFATTARE:** Mimmi Brodin
ANTAL SIDOR: 222 **CIRKAPRIS:** 599-729 kr
SÄLJS HOS: Klackenbergs bokhandel i Nynäshamn, Torö butik, Söderbokhandeln i Stockholm, eller beställs via jarflottaboken@gmail.com eller hos Dillbergs i Kalmar
ISBN: 978-91-527-7981-1

Hej

Du vet väl om att man kan prenumerera på Magasin Skärgård? Och få det hemskickat.

Magasinet är fortfarande gratis, du betalar bara portot (tre frimärken) plus fakturaavgift 25 kr. Eller vill du ge bort en prenumeration med presentkort? Julklapp?

Boka på info@magasinskargard.se.

Vi behöver namn och adress till den/de som ska få magasinet och dig som betalar. Ange också om det gäller ett år (tre nummer) på prov eller tills vidare.

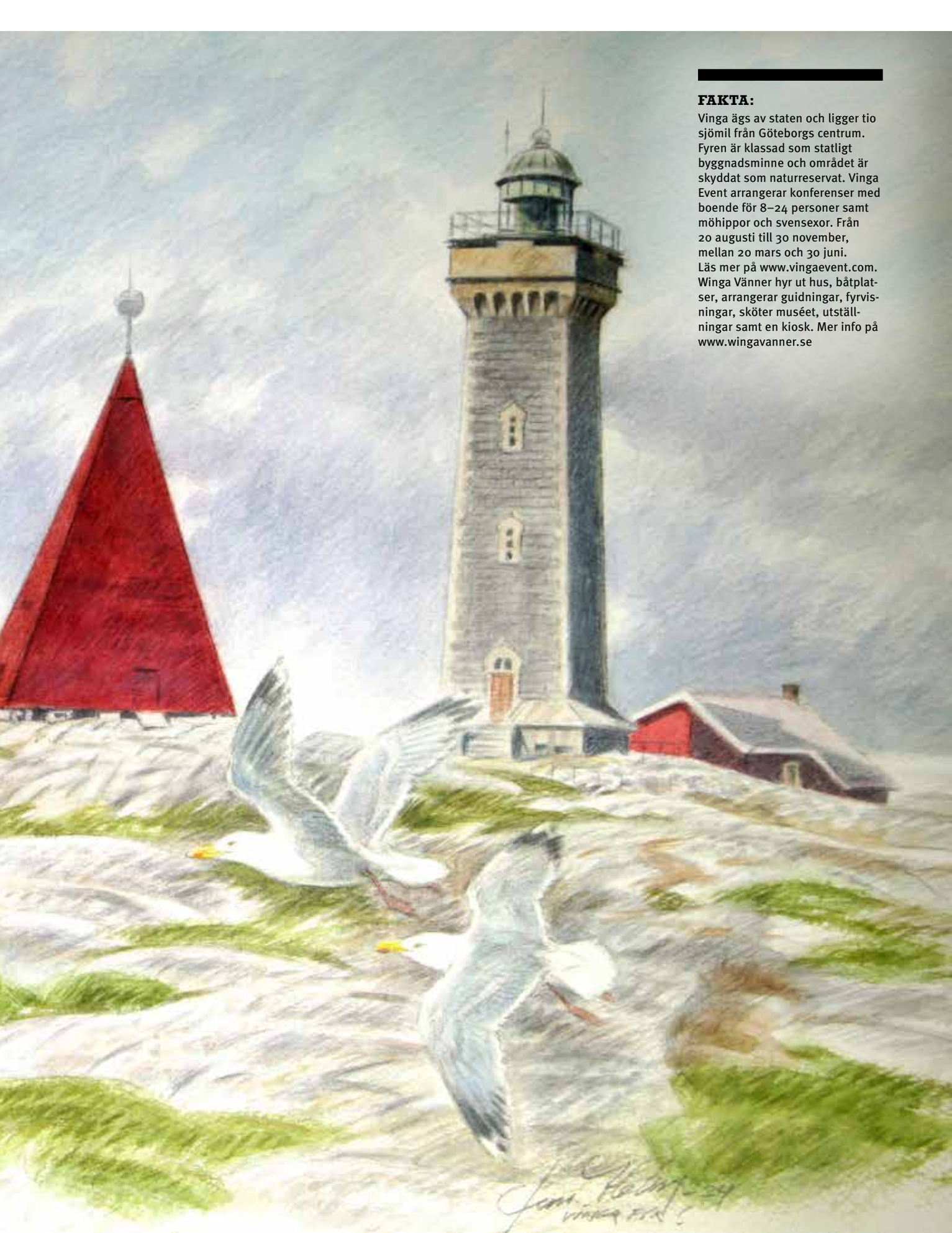
magasinSKÄRGÅRD.
sinne/smak/serkrdheter

Vinga – visornas fyrplats

Få fyröar har blivit så ombesjungna som Vinga.
Här växte också riksskalden Evert Taube upp. Pappa Gunnar blev
fyrmästare i fyren som byggdes samma år som Evert föddes,
1890. Det är en fyrkantig fyr klädd med porfyr huggen från ön.

TEXT: Josefin Ekberg **ILLUSTRATION:** Lars Holm

FAKTA:

Vinga ägs av staten och ligger tio sjömil från Göteborgs centrum. Fyren är klassad som statligt byggnadsminne och området är skyddat som naturreservat. Vinga Event arrangerar konferenser med boende för 8–24 personer samt möhippor och svensexor. Från 20 augusti till 30 november, mellan 20 mars och 30 juni. Läs mer på www.vingaevent.com. Vinga Vänner hyr ut hus, båtplatser, arrangerar guidningar, fyrvisningar, sköter muséet, utställningar samt en kiosk. Mer info på www.wingavanner.se

Vinga fyr är först med att hälsa sjöfarten på väg in till Göteborg välkommen och den sista att blinka far väl åt fartygen när de lämnar Sverige.

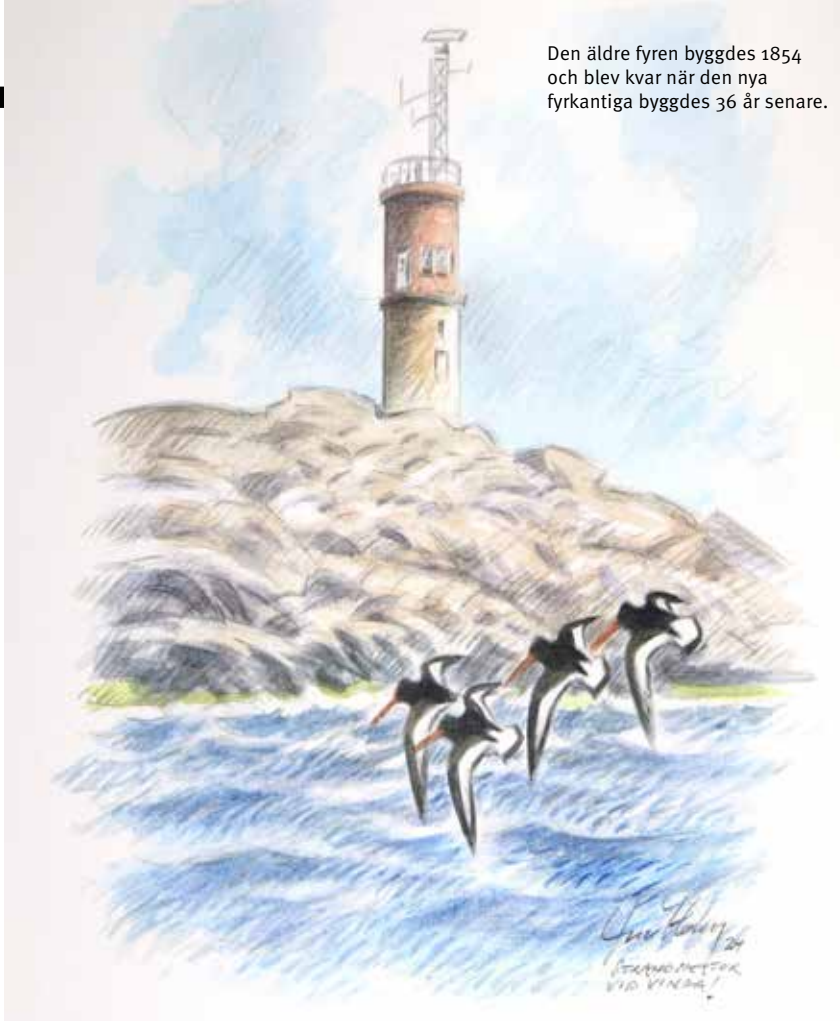
Alla har kanske inte varit på Vinga (än) men de flesta har nog sjungit om fyron. Som exempelvis strofen »Engelska flottan har siktats vid Vinga...« ur den käcka visan »Oh boy, oh boy, oh boy?« En given allsångslåt under åren med Lotta på Liseberg. Men det är inte Evert Taube som skrivit den utan Lasse Dahlqvist. En annan poet och sångare är göteborgssonen Håkan Hellström som sjunger raden »lämnar Sverige vid Vinga« i sin låt »Saknade te havs«.

Taube då, som ju spenderade sina barnoms år på Vinga. Vad sjöng han? Nästan hela hans visskatt handlar om sjömän och livet till havs, men även Vinga fyr såklart. Själv gick han till sjöss som 17-åring och seglade på de stora haven. I balladen om briggen Blue Bird har han hämtat inspiration en verklig historia om en dramatisk grundstötning vid Hällö fyr, som Evert hört berättas. Musiklivet fick han med sig hemifrån, fadern spelade fiol och modern hade en vacker sångröst. Det var också vanligt att sjömännen sjöng medan de arbetade ute till havs.

Han, de tolv syskonen och alla de andra barnen på Vinga fick nog höra många spännande och kanske kryddade sjöhistorier. Evert har beskrivit barndomen som en lycklig tid. Barnen fick springa fritt och leka på klipporna. Bada och busa. Här fanns två byar. En för lotsfolket och den andra för fyrfolket. En lotsbarnskola öppnades på Vinga i en gammal bagarstuga. Familjerna odlade mycket, hämtade jord till den karga ön och hade kor, grisar och höns. En gång i månaden fick man ledigt för att fara in till Göteborg och handla andra förnödenheter.

Museum i Taubes hem

1974 avbemannades fyren och 1982 drogs lotsstationen in och ön blev öde. Två år

senare larmade en journalist att byggnaderna höll på att förfalla därute. Då bildades sällskapet Vinga Vänner och med gemensamma krafter såg man till att rädda husen. Den idella föreningen driver idag utyrning av husen, gästhamn, kiosk och guidning. I år har man firat sitt 40-års jubileum.

I forna den fyrmästarebostaden, Taubes barndomshem är det nufötiden ett museum, med bland annat Evert som vaxdocka och modeller av den forna optiska telegrafen samt morseapparater. Och en massa annat spännande om Vinga och dess historia. Den nyrenoverade faluröda båken har blivit ett kapell med altare och bänkar, till glädje för vigslar samt utställningar och annat. Båken har formen av en pyramid med en tunna i toppen och uppfördes 1857 då den ersatte den tidigare som hade träfades av blixten och brunnit ner.

Den allra första båken på Vinga restes redan 1606. Fyrtio år senare byggdes det första bostadshuset på ön åt båkvaktaren Torkel Smed. Men det finns tecken på att mänsklig närvaro för minst 4000 år sedan. En skafthålsyxia från stenåldern har

hittats. Det måste vara det äldsta fyndet. På en klippa finns flera inskriptioner, en kompassros, årtalen 1581, 1617, 1630. Och någon, förmodligen en dansk person, har i en båge huggit in texten »Hvinge hör Danmark til«.

Vart namnet »Vinga« kommer från tvistar de lärde. Kan det vara för att ön har formen av en fågelvinge? Eller kommer det av danskans ord »hvinge« eller norskans »kvingla«, med betydelsen sno, vrida, rasa, larma. I så fall kan sägas att Vinga är »holmen där vindarna rasar och vågorna skummar och yr«. Vilket kan stämma, då höststormarna härute kan skapa sju meter höga vågor.

Inte bara historier om sjöfart, Evert Taube och fyren lockar till ombesjunga Vinga. Hit hittar också fiskare, naturälskare och ornitologer. Hela 226 fågelarter har noterats här. En som lockar är bland annat tretåig mås. Vinga räknas som en av landets främsta lokaler vad gäller havsfåglar. Och vintertid kan man bland annat få se skärnsnäppa och toppskarv som håller till i Göteborgs yttre skärgård. 🐦

SPISDOKTORN AB

Olika eldstäder för bränsle som
VED, PELLETS, GASOL, BIOETANOL o. VATTEN.
Specialpris för dig som läser Magasin Skärgård.

4.75 m stålskorsten toppanslutning, Ø120 eller 150,
svart huv eller rund ovan tak.

17.000 kr inkl. moms (ordinarie pris 19.000 kr).

Går ej att kombinera med andra erbjudanden. Frakt tillkommer.

Spisdoktorn AB / 08-540 203 95 / www.spisdoktorn.com

Eldbutiken Norrtälje

VINTERSTART KAMPANJ

Nordpeis

**5.500 KR
RABATT**

NORDPEIS ORIGO MED SIDOGLAS

Ord. pris 35.400kr

NU pris 29.900kr

så långt lagret räcker.

Eldbutiken Norrtälje Storstensvägen 6 (bredvid Byggmax)
tel 0176-142 00 norrtalje@eldbutiken.se
Se öppettider på hemsida.

Se våra tjänster och hela vårt sortiment på eldbutiken.se

Följ oss på sociala medier, Instagram #eldbutikennorrtalje, för inspiration och följ vår vardag.

elda
Norrtälje

Söderöras siste yrkesfiskare

Mycket av det som sker runt Blidöbygden förevigas av konstnären Erik »Kulan« Wennberg med en målning. Den här gången har han avbildat Söderöras siste yrkesfiskare, Janne Nordstedt.

Petrus Nordstedt till höger i bilden hade hand om posten till Norröra, Rödlöga, Svartlöga och Söderöra där han bodde. På sommaren med fiskebåt och om vintrarna med

hydrokopter. Till vänster ser vi Kalle Nordstedt, bror till Petrus. Och i mitten står Janne Nordstedt, son till Petrus. Han var en skicklig byggare av båtar och gittarrer. Däremellan var han fiskare.

Janne och hans fru Barbro sålde färsk och rökt fisk i sin butik på Söderöra.

Tavlan kom till på grund av att Kulan stod på Bromskärs brygga och pratade med Janne när Stockholms läns landstings kulturnämnd kom och fotade dem bakifrån från land. Fotot hamnade i ett häfte som var en kulturhistorisk studie om Blidöbygden 1985. Ibland hjälpte Kulan till ifall Janne behövde hjälp med fisket. På vår tomt ställde Janne en fiskebod vid vägen och där sålde Kulan Jannes rökta fisk. / AGNETA WENNBERG

Guiden

Djurstens fyr ligger på Gräsö utanför Öregrund.
Dit går det att åka med bil och vägverkets färja.

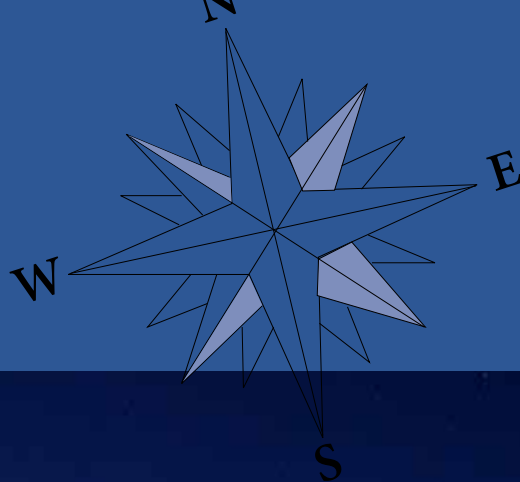

FOTO: ROINE KARLSSON

Din Skärgårdsguide

Hjälper dig att hitta krogar, vandrarhem,
spa, sjötaxi och sjöräddning. Och mycket mycket mer...

Nytta o. nöje

<p>Antikt/hantverk</p>	<p>Bageri</p>	<p>VÄRDSHUSET & GÅRDSHOTELLET LÖVSTABRUK 010-101 50 60 www.vardshuset.com NORRSKEDIKA HOTELL & CAFÉ 0173-150 55 www.norrskedikahotell.se STRANDHOTELLET, ÖREGRUND 0173-316 00 www.strandhotellet.nu SUNDSVEDENS TURISTANLÄGGNING, ÖSTHAMMAR 0173-702 40 www.sundsvedenturist.se ÖRSKÅRS FYR Boka@orskarsfyr.se www.orskarsfyr.se</p>	<p>SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV 0176-432 12 www.soderarm.com VILLA DAGMAR, FURUSUND 070-757 57 46 www.villadagmar.se ÅTELLET I NORRTÄLJE 0176-70 04 50 www.atellet.se</p>
<p>FYRVERKET I MARINBODEN TROSA HAMNBODARNA fyr@telia.com 070-576 01 26 facebook.com/marinboden</p>	<p>ADAS KAFÉ & BAGERI, ÖSTHAMMAR 0173-129 99 www.adaskafe.se NILSSONS BAGERI, TROSA/NYKÖPING 0156-123 94 (Trosa), 0155-212 325 (Nyköping) www.mekkakonditori.se</p>	<p>Norra skärgården</p>	<p>Mellersta skärgården</p>
<p>Antikt/Loppis</p> <p>KULANS HANTVERKSHUS, BLIDÖ 070-517 12 53 www.kulanshus.se ROSLAGSKRAFTERNA SECOND HAND Sikvägen 5, Norrtälje www.roslagskrafterna.se VEGA ANTIKLADAN, NYNÄSV. 3 HANINGE »En av Haninge kommuns kulturhistoriska byggnader« 072-519 19 63 Vega Antikladan på Facebook @vega.antikladan på Instagram www.kvarngarden.se</p>	<p>Bastu/Jacuzzi</p> <p>BERGS GÅRD, TROSA 0156-42 00 20 www.bergsgard.se facebook.com/bergsgardtrosa STF LILLSVEDS VANDRARHEM, VÄRMDÖ, 08-541 385 30 www.lillsved.se/stfvandrarhem</p>	<p>ARHOLMA NORD 0176-560 40 www.arholmanord.se GRÄDDÖ SJÖLIV 076-793 76 17 www.graddosjoliv.se KAPELLSKÅRS CAMPING & VANDRARHEM, RÅDMANSÖ 0176-442 33 www.kapellskarscamping.se FURUSUNDS VÄRDSHUS, FURUSUND 0176-803 44 www.facebook.com/Furusund</p>	<p>DJURÖNÄSET, DJURÖ 08-571 490 00 www.djuronaset.com FÄGELBROHUS, VÄRMDÖ 08-571 419 00 www.fagelbrohus.se GRAND HOTEL SALTSJÖBADEN 08-506 170 00 www.grandsaltsjobaden.se GRINDA VÄRDSHUS, GRINDA 08-542 494 91 www.grinda.se IDÖBORG KONFERENS & RETREAT 08-571 590 66 www.idoborg.se</p>
<p>Badtunna/Bastu</p> <p>DJURÖNÄSET, DJURÖ 08-571 490 00 www.djuronaset.com HAGA GÅRD & STALL, HERRÄNG 070-611 35 52 www.hagastall.se SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS, ÅKERSBERGA 08-540 267 00 www.skavsjoholm.se</p>	<p>Bastuflotte</p> <p>GRÄDDÖ SJÖLIV 076-793 76 17 www.graddosjoliv.se</p>	<p>VÄRDSHUS 0176-442 33 www.kapellskarscamping.se VÄRMDÖ 08-541 385 30 www.lillsved.se/stfvandrarhem SANDHAMNS SEGLARHOTELL 08-574 504 00 www.sandhamn.com SANDHAMNS VÄRDSHUS, 08-571 530 51 www.sandhamns-varldshus.se SANDS HOTELL & BISTRO, SANDHAMN 08-571 530 20 www.sandshotell.se SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS, ÅKERSBERGA 08-540 267 00 www.skavsjoholm.se</p>	<p>STF LILLSVEDS VANDRARHEM, VÄRMDÖ 08-541 385 30 www.lillsved.se/stfvandrarhem SANDHAMNS SEGLARHOTELL 08-574 504 00 www.sandhamn.com SANDHAMNS VÄRDSHUS, 08-571 530 51 www.sandhamns-varldshus.se SANDS HOTELL & BISTRO, SANDHAMN 08-571 530 20 www.sandshotell.se SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS, ÅKERSBERGA 08-540 267 00 www.skavsjoholm.se</p>
<p>VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR? För 600 kr per år är platsen din. Boka till: josefin@magasinskargard.se</p>	<p>Boende</p> <p>Norra Uppland</p> <p>HOTELL ADAS, ÖSTHAMMAR 0173-129 99 www.adaskafe.se EPOKGÅRDEN, ÖREGRUND 0173-302 00 www.epokgarden.se HOTELL KLOCKARGÅRDEN, ÖREGRUND 0173-300 65 www.klockargarden.nu</p>	<p>HAGA GÅRD & STALL, HERRÄNG 070-611 35 52 www.hagastall.se LIDÖ VÄRDSHUS, LIDÖ 0176-404 99, www.lidovardshus.com MARHOLMEN, NORRTÄLJE 0771-16 17 00 www.marholmen.se SVEN FREDRIKSSON BED & BREAKFAST, NORRTÄLJE 070-209 42 43 www.svenfredriksson.com</p>	<p>ÅKERSBERGA 08-540 267 00 www.skavsjoholm.se</p>

STORA KALHOLMENS VANDRARHEM
070-337 82 45
www.storakalholmen.se
SVARTSÖ SKÄRGÅRDSHOTELL
& VANDRARHEM, SVARTSÖ
08-542 474 00
www.svartsonorra.se
WAXHOLMS HOTELL, VAXHOLM
08-541 301 50
www.waxholms hotell.se
VILLA PARADIS B & B, VAXHOLM
0768-676 720
www.villaparadis.se
facebook.com/villaparadis
VAXHOLMS KASTELL
08-12 00 48 70
www.kastellet.com

Södra skärgården

BERGS GÅRD, TROSA
0156-42 00 20
www.bergsgard.se
facebook.com/bergsgardtrosa
FIRST CAMP NICKSTABADET, NYNÄSHAMN
08-520 127 80
www.firstcamp.se/nickstabadet-nynashamn
HÄRINGE SLOTT, VÄSTERHANINGE
08-504 204 40
www.haringeslott.se
KÖRUNDA GOLF & KONFERENSHOTELL, ÖSMO-NYNÄSHAMN
08-520 390 30
www.korunda.se
LANDSORTS VANDRARHEM,
0732-31 90 01
www.landsortsvandrarhem.se
LOTSTORNET & SVEDTILJAS, LANDSORT
070-219 90 90
www.g-mo.se
NYNÄS HAVSBAD, NYNÄSHAMN
08-502 604 00
www.nynashavsbad.se
ORNÖ SKÄRGÅRDSHOTELL, ORNÖ
08-501 560 04
073-650 04 11
www.ormoskargardshotell.se
NÄTTARÖ GÅRD & RESORT, NÄTTARÖ
08-520 400 30
www.nattaro.se
SKÄRGÅRDSHOTELLET, NYNÄSHAMN
08-520 111 20
www.skargardshotellet.se
TRE SMÅ RUM I TROSA
BED & BREAKFAST, TROSA
0156-121 51
www.tresmarumitrosa.se
facebook.com/tresmarumitrosa
TROSA STADSHOTELL, TROSA
0156-170 70
www.trosastadshotell.se
facebook.com/trosastadshotell

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?

För 600 kr per år är
platsen din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

UTÖ VÄRDShUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se
VEGA STADSHOTELL,
NYNÄSV. 8 HANINGE
»Ett charmant och prisvärt
affärs/familjehotell«
08-777 22 91
www.vegastadshotell.se
SMÅDALARÖ GÅRD, DALARÖ
08-501 551 00
www.smadalarogard.se

Åland

GRANLUNDA GÅRD, JOMALA
+358 40 52 22 514,
+358 457 33 14 229
www.granlundagard.ax
KÄRINGSUND RESORT & CONFERENCE
+358 18 380 00
www.karingsund.ax

Boule

GRÄDDÖ SJÖLIV
076-793 76 17
www.graddosjoliv.se
SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS,
ÅKERSBERGA
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se

Camping

FIRST CAMP NICKSTABADET, NYNÄSHAMN
08-520 127 80
www.firstcamp.se/
nickstabadet-nynashamn
KAPELLSKÅRS CAMPING & VANDRARHEM, RÅDMANSÖ
0176-422 33
www.kapellskarscamping.se
UTÖ VÄRDShUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Cykel

FORSMARKS WÄRDShUS,
0173-501 00
www.forsmarkswardshus.se
GRINDA WÄRDShUS, GRINDA
08-542 494 91
www.grinda.se
STF LILLSVEDS VANDRARHEM,
VÄRMDÖ
08-541 385 30,
www.lillsved.se/stfvandrarhem
ORNÖ BÅTVARV
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se
SVARTSÖ LANTHANDEL, SVARTSÖ
08-542 473 25
www.svartsolanthandel.se

UTÖ VÄRDShUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Event/charter/båttur

GALEJ PARTYBÅT, ÖREGRUND
070-626 21 31 www.galej.nu
IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se
LINJETTCHARTER, NORRTÄLJE
070-571 85 50
www.linjettcharter.se
POSITION VINDÖ, DJURHAMN
070-561 51 60
www.positionvindo.se
SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS,
ÅKERSBERGA
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se
SUNDSVEDENS TURISTANLÄGGNING,
ÖSTHAMMAR
0173-702 40
www.sundsvedenturist.se
SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12
www.soderarm.com
UTÖ VÄRDShUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Fiske/sportfiske

STF LILLSVEDS VANDRARHEM,
VÄRMDÖ
08-541 385 30,
www.lillsved.se/stfvandrarhem
SUNDSVEDENS TURISTANLÄGGNING,
ÖSTHAMMAR
0173-702 40
www.sundsvedenturist.se

Gokart

GOKART FÖR ALLA, MALSTA
0176-22 62 62
www.gokartforalla.se

Golf

KÖRUNDA GOLF & KONFERENSHOTELL,
ÖSMO-NYNÄSHAMN
08-520 390 30
www.korunda.se

Grupp & Ledarskapsutveckling

ÅVENTYRENS Ö, ÅKERSBERGA
08-540 881 16
www.aventurensen.se
facebook.com/aventurensen

Gym

SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS,
ÅKERSBERGA
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se

Gårdsbutik

BERGS GÅRD, TROSA
0156-42 00 20
www.bergsgard.se
facebook.com/bergsgardtrosa
OSTMAKERIET, RINDÖ
070-726 60 59
www.ostmakeriet.se

Gästhamn

DALARÖ TURISTBYRÅ & GÄSTHAMN,
DALARÖ
08-501 508 66,
www.dalacro.se
DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com
GRINDA WÄRDShUS
08-542 494 91
www.grinda.se
GRÄDDÖ MARINA, RÅDMANSÖ
0176-409 00
www.graddomarina.se
LIDÖ VÄRDShUS
0176-404 99
www.lidovardshus.com
LINANÄS GÄSTHAMN, LJUSTERÖ
08-542 400 10
www.linasgasthamn.se
NYNÄSHAMNS GÄSTHAMN
08-520 116 35
www.nynashamn.se/gasthamn
NÄTTARÖ GÄSTHAMN
073-094 98 12
www.nattaro.se
ORNÖ BÅTVARV
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se
SVARTSÖ LANTHANDEL, SVARTSÖ
08-542 473 25
www.svartsolanthandel.se
UTÖ VÄRDShUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Hästhotell

Åland

GRANLUNDA GÅRD, JOMALA
+358 40 52 22 514
+358 457 33 14 229
www.granlundagard.ax

Kajak

GRÄSÖ KANOT, RÄVSTEN
070-446 42 95
www.grasokanot.se
IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se
LIDÖ HERRGÅRD, LIDÖ
0176-404 99
www.lidovardshus.com
SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS, ÅKERSBERGA
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se
STF LILLSVEDS VANDRARHEM, VÄRMDÖ,
08-541 385 30,
www.lillsved.se/stfvandrarhem

Kajak/SUP

GRINDA WÄRDSHUS, GRINDA
08-542 494 91
www.grinda.se
KAJAK & UTELIV, RÅDMANSÖ
0176-403 15
www.kajak-uteliv.com

Konferens

Norra Uppland

LÖVSTABRUKS VÄRDSHUS
0294-311 00
www.lovastabrukshus.se
SUNDSVEDENS TURISTANLÄGGNING, ÖSTHAMMAR
0173-702 40
www.sundsvedenturist.se

Norra Skärgården

ARHOLMA NORD, ARHOLMA
0176-560 40
www.arholmanord.se
GRÄDDÖ SJÖLIV
076-793 76 17
www.graddosjoliv.se
FURUSUND VÄRDSHUS
0176-803 44
www.furusundvardshus.se
LIDÖ HERRGÅRD, LIDÖ
0176-404 99
www.lidovardshus.com
RÅDMANSÖ BYGDEGÅRD, GRÄDDÖ
0709-701 901
www.radmansobygdegard.se

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?
För 600 kr per år är
platsen din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

Mellersta Skärgården

DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com
FÄGELBROHUS, VÄRMDÖ
08-571 419 00
www.fagelbrohus.se
GRAND HOTEL SALTSJÖBADEN
08-506 170 00
www.grandsaltsjobaden.se
GRINDA WÄRDSHUS, GRINDA
08-542 494 91
www.grinda.se
IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se
SANDHAMNS SEGLARHOTELL
08-574 504 00
www.sandhamn.com
SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS, ÅKERSBERGA
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se
STF LILLSVEDS VANDRARHEM, VÄRMDÖ
08-541 385 30,
www.lillsved.se/stfvandrarhem
VAXHOLMS KASTELL, VAXHOLM
08-12 00 48 70
www.kastellet.com
ÄVENTYRENS Ö, ÅKERSBERGA
08-540 881 16
www.avenyrenso.se
facebook.com/avenyrenso

Södra Skärgården

BERGS GÅRD, TROSA
0156-42 00 20
www.bergsgardtrosa.se
facebook.com/bergsgardtrosa
HÄRINGE SLOTT, VÅSTERHANINGE
08-504 204 40
www.haringeslott.se
LANDSORTS VANDRARHEM
0732-31 90 01
www.landsortsvandrarhem.se
LOTSTORNET & SVEDTILJAS, LANDSORT
070-219 90 90
www.g-mo.se
ORNÖ SKÄRGÅRDSHOTELL, ORNÖ
08-501 560 04, 073-650 04 11
www.ornoskargardshotell.se
SMÅDALARÖ GÅRD, DALARÖ
08-501 551 00
08-501 551 35 (boka bord)
www.smadalarogard.se
TROSA STADSHOTELL, TROSA
0156-170 70
www.trosastadshotell.se
facebook.com/trosastadshotell
UTÖ VÄRDSHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Åland

GRANLUNDA GÅRD, JOMALA
+358 40 52 22 514,
+358 457 33 14 229
www.granlundagard.ax
KÅRINGSUND RESORT & CONFERENCE
+358 18 380 00
www.karingsund.ax

Kiosk/Servering/ Minilivs

UTÖ VÄRDSHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Krogar/cafeer

Norra Uppland

ADAS KAFÉ & BAGERI, ÖSTHAMMAR
0173-129 99
www.adaskafe.se
EDS HANDELSTRÄDGÅRD, ÖSTHAMMAR
0736-46 59 25
www.edstradgard.se
KAFÉ WILMA, ÖREGRUND
0173-300 31
www.kafewilma.se
VÄRDSHUSET & GÅRDSHOTELLET
LÖVSTABRUK
010-101 50 60
www.vardshuset.com
NORRSKEDIKA HOTELL, NORRSKEDIKA
0173-150 55
www.norrskedikahotell.se
SJÖKROGEN ÖSTHAMMAR
0173-730 770
www.sjokrogenosthammar.com

Norra skärgården

ANKARET RESTAURANG & BISTRO, ÄLMSTA
0176-520 20
www.ankaret.net
ARHOLMA NORD, ARHOLMA
(sommartid)
0176-560 40
www.arholmanord.se
CAFÉ TRUTEN, RÖDLÖGA
0176-871 01 (sommartid)
www.rodlogaboden.se
FURUSUNDS VÄRDSHUS, FURUSUND
0176-803 44
www.facebook.com/Furusund
Vårdshus
L8 I HAMNEN, GRISSLEHAMN
(sommartid)
0175-305 35
www.l8ihammen.se
LIDÖ HERRGÅRD, LIDÖ
(sommartid)
0176-404 99
www.lidovardshus.se

MARHOLMEN, NORRTÄLJE
0771-16 17 00
www.marholmen.se
LOTSVILLAN PAD THAI, SIMPNÄS-BJÖRKÖ
0176-525 12 (sommartid)
www.sirpercys.se
PIZZERIA GRÄDDÖ, GRÄDDÖ
0176-400 11

Mellersta skärgården

BULLANDÖ KROG, VÄRMDÖ
08-571 458 54
www.bullandokrog.se
DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com
GRAND HOTEL SALTSJÖBADEN
08-506 170 00
www.grandsaltsjobaden.se
GRINDA WÄRDSHUS
08-542 494 91
www.grinda.se
MUSKÖ SJÖKROG
08-500 450 80
www.sjokrog.se
OSTMAKERIET, RINDÖ
070-726 60 59
www.ostmakeriet.se
SANDHAMNS SEGLARHOTELL
08-574 504 00
www.sandhamn.com
SANDHAMNS VÄRDSHUS
08-571 530 51
www.sandhamns-wardshus.se
SANDS HOTELL & BISTRO, SANDHAMN
08-571 530 20
www.sandshotell.se
SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS, ÅKERSBERGA
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se
SOLBRÄNNAN RESTAURANG & CAFÉ, ÖSTERSKÄR/ÅKERSBERGA
08-540 609 09
www.solbrannan.se
facebook.com/Solbrannan
STAVSNÄS SJÖKROG, STAVSNÄS
0760-08 15 16
www.stavnassjokrog.se
SVARTSÖ KROG
08-542 472 55
www.svartsokrog.se
VAXHOLMS KASTELL, VAXHOLM
08-12 00 48 70
www.kastellet.com
ÖSTANÅ SJÖKROG, ÖSTANÅ FÄRJELÄGE
08-543 531 00
www.ostanajsjokrog.se
FÄGELBROHUS, VÄRMDÖ
08-571 419 00
www.fagelbrohus.se
VAXHOLMS HEMBYGDSGÅRDS CAFÉ
(sommartid)
08-541 319 80
www.facebook.com/vaxholms-hembygdsgardscfe
WAXHOLMS HOTELL, VAXHOLM
08-541 301 50
www.waxholmsshotell.se

Södra skärgården

BERGS GÅRD, TROSA
0156-42 00 20
www.bergsgard.se

HÄRINGE SLOTT, VÄSTERHANINGE
08-504 204 40
www.haringeslott.se

LOTSTORNET & SVEDTILJAS, LANDSORT
070-219 90 90
www.g-mo.se

NILSSONS BAGERI, TROSA/NYKÖPING
0156-123 94 (Trosa),
0155-212 325 (Nyköping)
www.mekkakonditori.se

NYNÄS HAVSBAD, NYNÄSHAMN
08-520 604 00
www.nynashavsbad.se

NÄTTARÖ GÅRD & RESORT, NÄTTARÖ (sommartid)
08-520 400 30
www.nattaro.se

ORNÖ BÅTVARV, ORNÖ
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se

SYSTRARNA BRÄDHE'S, NÄVEKVARN
070-611 11 03
www.systrarnabradhe.com

TROSA STADSHOTELL, TROSA
0156-170 70
www.trosastadshotell.se

facebook.com/trosastadshotell

UTÖ VÅRDShUS, 08-504 203 00
www.utovardshus.se

VEGABAREN, NYNÄSV. 8 HANINGE
»Sveriges grönaste hamburgare. Valfria färska grönsaker. Över 100 maträtter.«
08-777 20 58
www.vegabaren.se

KÖRUNDA GOLF & KONFERENSHOTELL, ÖSMO-NYNÄSHAMN
08-520 390 30
www.korunda.se

SMÅDALARÖ GÅRD, DALARÖ
08-501 551 00
www.smadalarogard.se

Livsmedel

ARHOLMA HANDEL
0176-560 12

COOP INGARSÖ
010-745 02 80

COOP LÅNGVIK, MÖJA
Coop Berg, Möja
010-745 02 80

FINNHAMNS SOMMARBUTIK
08-542 462 12

GRINDA LANTHANDEL
08-542 494 91

GÄLLNÖ HANDELSBOD
08-571 663 10

HUSARÖ LANTHANDEL
070-719 97 71

ICA BAROMETERN, VÄDDÖ
0176-930 04
www.ica.se/butiker/norra/norrtalje/ica-barometern

ICA GRÄDDÖ SKÄRGÅRDSHANDEL
0176-400 12

ICA HÖGMARSÖ
0176-830 40

ICA KASTBERGS, HÄLLNÄS
0294-220 05
www.ica.se/kastbergs

ICA TORGET, SKÄPLINGE
0294-102 55, www.ica.se

ICA VÄDDÖ KASSEN, ÄLMSTA
0176-778 80

KLINTSUNDET EKOLANTHANDEL, LJUSTERÖ
08-542 432 43

KYMENDÖ SERVICE
08-501 542 65

LINANÄS GÄSTHAMN, LJUSTERÖ
08-542 400 10
www.linanasgasthamn.se

LÄDNAMACKEN, LÄDNA
08-542 473 21

NORRA STAVSUDDA HANDEL
08-571 650 78

NÄTTARÖ HANDELSBOD
073-942 29 87

RUNMARÖ LANTHANDEL
08-571 527 00

RÄNÖ LIVS
08-501 571 22

RÖDLÖGABODEN, RÖDLÖGA
0176-870 60 (öppet sommartid)
www.rodlogaboden.se

SALTODEN KÖK & PROVIANT, LANDSORT
08-520 340 14

SPILLERSBODA LANTHANDEL
0176-22 10 01
spillersbodalanthandel.se

SVARTSÖ LANTHANDEL, SVARTSÖ
08-542 473 25
www.svartsolanthandel.se

SYSTRARNA BRÄDHE'S, NÄVEKVARN
070-611 11 03
www.systrarnabradhe.com

TJOCKÖ BUTIK
0176-431 80

WESTERBERGS LIVS, SANDHAMN
08-571 530 19

UTÖ LIVS ICA NÄRA
08-501 570 05

Lägerverksamhet

ÄVENTYRET VÄSSARÖ
0173-371 19
www.aventyretvassaro.se

Marina/Varv

BERGSHAMRA VARV
0176-26 20 68
www.bergshamrarav.se

GRÄDDÖ MARINA, RÄDMANSÖ
0176-409 00
www.graddomarina.se

GRÄSKÖ BÅTVARV
0708-53 63 13
www.graskobatvarv.se

LAGERVIKS BÅTVARV, BLIDÖ
0176-820 04
www.lagerviks.se

ORNÖ BÅTVARV,
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se

SKÄRGÅRDSVARVET, GRÄDDÖ
0730-29 39 49
www.skargardsvarvet.se

SVINNINGE MARINA, ÅKERSBERGA
08-540 631 55
www.svinningemarina.se

Minigolf

UTÖ VÅRDShUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

MTB-arena

BERGS GÅRD, TROSA
0156-42 00 20
www.bergsgard.se

Museer

BATTERI ARHOLMA KUSTFÖRSVARSMUSEUM, ARHOLMA
0176-560 40
www.batteriarholma.se

KLAVERENS HUS, LÖVSTABRUK
076-904 89 16
www.klaverenshus.se

KLUBB MARITIM, OXELÖSUND
073-815 74 52
klubbmaritim.weebly.com

KNUTMASSOMUSÉET KVARNEN, GIMO, 0173-867 95,
www.knutmasso.se

KULANS HANTVERKSHUS, BLIDÖ
070-517 12 53
www.kulanshus.se

MÖJA HEMBYGDSMUSEUM, MÖJA
0705-73 83 13
www.hembygd.se/stockholm/moja

NYNÄSHAMNS JÄRNVÄGSMUSEUM
08-754 24 34
www.njm.nu

ORNÖ MUSEUM, 070-796 18 18
www.ornomuseum.se

ROLAND SVENSSON MUSEET, MÖJA
070-553 973 23
www.rolandsvenssonmuseet.se

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?
För 600 kr per år är
platsen din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

SJÖFARTSMUSEET, ÄLMSTA
0176-502 59
www.sjofartsmuseet.se

SKÄRGÅRDSMUSEET, STAVSNÄS
info@skargardsmuseet.org
www.skargardsmuseet.org

VAXHOLMS FÄSTNINGSMUSEUM
08-12 00 48 70
www.vaxholmsfastning.se

VAXHOLMS KASTELL, VAXHOLM
08-12 00 48 70
www.kastellet.com

VETERANTRAKTORKLUBBEN NORRTALJE, FÄRSNA
www.veterantraktorklubben.nu

ÄLANDS FOTOGRAFISKA MUSEUM, BASTÖVÄGEN 7, PÅLSBÖLE
+358 (0)18 439 64,
alands.fotografiska.museum@aland.net
www.cameramuseum.com

Ridning

Norra skärgården

HAGA GÅRD & STALL, HERRÅNG
070-611 35 52
www.hagastall.se

Åland

GRANLUNDA GÅRD, JOMALA
+358 40 52 22 514,
+358 457 33 14 229
www.granlundagard.ax

Seglingscharter

LINJETTCHARTER, ROSÄTTRA
070-571 85 50
www.linjettcharter.se

Sjöpolisen

SJÖPOLISEN I STOCKHOLMS LÄN
010-563 73 26
Tips till sjöpolisen 114 14
www.polisen.se
www.batsamverkan.se

Sjömack

GRINDA VÅRDShUS, GRINDA
08-542 494 91, www.grinda.se

RÖDLÖGABODEN, RÖDLÖGA
0176-870 60
www.rodlogaboden.se

Sjöräddningen

(vid allvarlig olycka ring 112)
Arkösund, 0705-80 81 24
Möja, 0705-80 81 22
Räfsnäs, 0705-80 81 18
Trosa, 0705-80 81 23
Stockholm, 0705-80 82 01
Öregrund, 0705-80 81 17

Sjötaxi/rederier

BLIDÖSUNDSBOLAGET
08-34 30 90
www.blidosundsbolaget.se
GALEJ ÖREGRUND
070-626 21 31
www.galej.nu
NORRA SKÄRGÅRDSTRAFIKEN, BLIDÖ
070-932 97 95
POSITION VINDÖ, DJURHAMN
070-561 51 60
www.positionvindo.se
ROSLAGENS SJÖTRAFIK, SANDHAMN
070-691 38 58
www.roslagenssjotrafik.se
SKÄRGÅRDSTJÄNSTER, YXLAN
070-537 90 19
www.taxibat.nu
SKÄRGÅRDSTRAFIK & CHARTER, STAVNÄS
08-571 501 00
www.battaxi.se
UTÖ VÄRDHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se
WAXHOLMSBOLAGET
08-679 58 30 (turupplysning)
www.waxholmsbolaget.se

Skulpturer

STAFFAN STRAND, HARG
0730-817 313
www.strandsculptures.se

Spa/relax

DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com
NYNÄS HAVSBAD, NYNÄSHAMN
08-502 604 00
www.nynashavsbad.se
TROSA STADSHOTELL, TROSA
0156-170 70
www.trosastadshotell.se
facebook.com/trosastadshotell

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?
För 600 kr per år är
platsen din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

Stugor

Norra Uppland

ÖRSKÄRS FYR
0173-340 21
www.orskarsfyr.se

Norra Skärgården

HAGA GÅRD & STALL, HERRÄNG
070-611 35 52
www.hagastall.se
KAPELLSKÄRS CAMPING & VANDRARHEM RÅDMANSÖ
0176-442 33
www.kapellskarscamping.se
LIDÖ VÄRDHUS, LIDÖ
0176-404 99
www.lidovardshus.com

Mellersta Skärgården

GRINDA STUGBY, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se
IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se
STOCKHOLMS SKÄRGÅRDSTUGOR
08-570 231 31
www.skargardsstugor.se
SVARTSÖ SJÖBODAR, SVARTSÖ
08-542 471 10
www.svartsosjobodar.se
VILLA PARADIS B & B, VAXHOLM
0768-676 720
www.villaparadis.se
facebook.com/villaparadis

Södra Skärgården

FIRST CAMP NICKSTABADET, NYNÄSHAMN
08-520 127 80
www.firstcamp.se/
nickstabadet-nynashamn
LANDSORTS VANDRARHEM & STUGOR
073-231 90 01
www.landsortsvandrarhem.se
ORNÖ BÅTVARV,
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se
UTÖ STUGA
070-251 01 21,
www.utostuga.se

Turistbyråer/info

DESTINATION DALARÖ
08-501 508 00
www.dalare.se
DESTINATION VAXHOLM
www.destinationvaxholm.se

LÖVSTABRUKS TURISTINFORMATION

0295-202 20,
0295-214 06 (bokning)
www.vallonbruken.nu,
www.bokauppland.se
MÖJA TURISM
08-571 640 53
www.mojaturistinfo.se
NORRTÄLJE TURISTBYRÅ
0176-28 37 37
www.norrtalje.se
NYKÖPINGS TURISTBYRÅ
0155-24 82 00
www.visitnykoping.se
NYNÄSHAMNS TURISTBYRÅ
08-520 737 00
www.visitnynashamn.se
OXELÖSUNDS TURISTBYRÅ
0155-383 50
www.visitoxelosund.se
TROSA TURISTCENTER
0156-522 22
www.trosa.com
VAXHOLMS TURISTBYRÅ
08-541 314 80
www.vaxholm.se
VISIT LANDSORT
www.visitlandsort.se
VISIT VÄRMDÖ
08-570 346 09
www.varmdo.se
**VÄDDÖBYGDENS
TURISTINFORMATION**
www.vaddobygden.se
ÅLANDS TURISTFÖRBUND
+358 (0)18 240 00
www.visitaland.com

Utomhus-SPA

SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS, ÅKERSBERGA
08-540 267 00
www.skavsjoeholm.se

Vattenskidor/ Wakeboard

VILLA PARADIS B & B, VAXHOLM
0768-676 720
www.villaparadis.se
facebook.com/villaparadis

Vinprovning

SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS, ÅKERSBERGA
08-540 267 00
www.skavsjoeholm.se
**VINPROVNING ENOGASTRONOMISKA
UPPELVESER**
Systembolaget Sök dryck/
Gustavino, 070-798 24 48
www.gustavino.se

Yoga

IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se
SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS, ÅKERSBERGA
08-540 267 00
www.skavsjoeholm.se

Ölprovning/ bryggerivisning

NYNÄSHAMNS ÅNGBRYGGERI
08-520 212 13, 0737-19 07 09
www.angbryggeri.se

Övrigt

Apotek/ systemombud

ICA GRÄDDÖ SKÄRGÅRDSHANDEL
0176-400 12
RÖDLÖGABODEN, RÖDLÖGA
0176-870 60
www.rodlogaboden.se
SPILLERSBODA LANTHANDEL
0176-22 10 01
www.spillersbodalanthandel.se
SVARTSÖ LANTHANDEL, SVARTSÖ
08-542 473 25
www.svartsolanthandel.se

Arbetskläder

4WORK, NORRTÄLJE
www.4work.se

Arkitekt

KREAPLAN ARKITEKTKONTOR, STOCKHOLM
070-638 39 28
www.kreaplan.se

Bank

ROSLAGENS SPARBANK, NORRTÄLJE
0176-770 00
www.roslagenssparbank.se

Barnkläder

MYBLISS, ÖREGRUND
070-855 96 62
www.mybliss.se

Bergsprängning

NJ MARK, NORRTÄLJE
070-602 32 42

Betong

EPS CEMENT, VALLENTUNA
08-449 15 35
www.epscement.com

Bokförlag

BONNIERFÖRLAGEN
08-696 80 00
www.bonnierforlagen.se

Bondgård

BERGS GÅRD, TROSA
0156-42 00 20
www.bergsgard.se
facebook.com/bergsgardtrosa

Brunnsborrning

SKÅNSJÖ FRAKT, NÄMDÖ
070-750 90 90
www.skansjofrakt.se

Bryggeri

NYNÄHAMNS ÅNGBRYGGERI
08-520 212 13
www.nyab.se

Bryggor

REUTERSKIÖLD SNICKERI
076-850 12 55
www.reuterskioldsnickeri.se

Bränneri

NORRTÄLJE BRÄNNERI, LOHÄRAD
0176-22 71 30
www.norrtaljebranneri.se

Butik-belysning, systemombud m.m.

PAPPERSSTUGAN, ÄLMSTA
0176-523 69
www.pappersstugan.com

Butik-produkter för vård av hus och båt

**BÅT & BYGGNADSVÅRD I ROSLAGEN,
VRETA**
072-585 18 43
www.bbviroslagen.se

Bygg- & anläggning

KARLSVIKEN FÖRVALTNING
0176-66 68 00
www.karlsviken.se

Bygg/snickeri

BLIDÖ BYGG & SJÖTRANSPORTER
070-932 97 95
tommy.bygg@telia.com

FROMS BYGG, NORRTÄLJE
070-770 03 08
www.fromsbygg.se
**GRÄDDÖ BYGG & SNICKERI,
RÅDMANSÖ**
070-723 41 20
www.graddobygg.se
FALK ENTR, ÖSTHAMMAR
0173-500 25
www.falkentreprenad.com
MATSSON & THOLÉN, NORRTÄLJE
0176-282 590
www.mtbygger.se
NIKLAS GUSAVSSON BYGG, YXLAN
0768-81 61 77
www.ngbygg.se
NORRTÄLJE SNICKERI
0709-480 326
PA BYGG & INREDNING, ÖSTHAMMAR
073-023 57 64
www.pabygginredning.se
REUTERSKIÖLD SNICKERI
076-850 12 55
www.reuterskioldsnickeri.se
SÄLLSTRÖM BYGG, BERGSHAMRA
0708-26 13 34
www.sallstrombygg.se
**TOTTE GRÖNWALL SNICKERI,
FURUSUND**
0709-40 82 38

Byggnadskonstruktion

POSITION VINDÖ, DJURHAMN
070-561 51 60
www.positionvindo.se

Båtförsäljning/ Båttillbehör

**ÄLMSTA ALUMINIUMBÅTAR AB
- VÄDDÖ BÅTCENTER AB**
0176-503 44
kontakt@vaddobatcenter.se
www.vaddobatcenter.se
Vard 10-17, lör 10-14
GRÄDDÖBÅTAR/SKÄRGÅRDSVARVET
0730-29 39 49
www.graddobat.se

Båtbyggeri

**ERIKSSONS BYGGERI &
BÅTBYGGARSKOLA, INGMARSÖ,**
0733-52 20 04
www.trabatar.net

Båtmotorer

*Försäljning & Service –
Johnson, Evinrude E-tec G2,
Tohatsu, Honda m fl*
**ÄLMSTA ALUMINIUMBÅTAR AB
- VÄDDÖ BÅTCENTER AB**
0176-503 44
kontakt@vaddobatcenter.se
www.vaddobatcenter.se
Vard 10-17, lör 10-14

Båtservice/butik

SKÄRPLINGE MASKIN
0294-221 51
www.skarplingemaskin.se

Båttillbehör

GRÄDDÖ MARINA, RÅDMANSÖ
0176-409 00
www.graddomarina.se

Båtservice

*Vinterförvaring o service,
båtar o utombordare,
bottenfärger o tillbehör.*
**ÄLMSTA ALUMINIUMBÅTAR AB
- VÄDDÖ BÅTCENTER AB**
0176-503 44
kontakt@vaddobatcenter.se
www.vaddobatcenter.se
Vard 10-17, lör 10-14

Bärgning/Bogsering

SKÄRGÅRDSSTJÄNSTER, YXLAN
070-537 90 19
www.skargardstjanst.eu

Catering

SIR PERCYS CATERING, SIMPNÄS
0176-525 12, 070-175 91 88
www.sirpercycatering.se
SJÖKROGEN ÖSTHAMMAR
0173-730 770
www.sjokrogenosthammar.com
SKÄRGÅRDS CATERING, ÖREGRUND
073-971 51 12
www.skargardscatering.se
SYSTRARNA BRÅDHE'S, NÅVEKVARN
070-611 11 03
www.systrarnabradhe.com

Däck

SVENNES DÄCK, HÄLLNÄS
0294-220 37
GUMMICENTRALEN, NORRTÄLJE
0176-103 71
www.gummicentralen.org

Ekokött

BERGS GÅRD, TROSA
0156-42 00 20
www.bergsgard.se
facebook.com/bergsgardtrosa

Elbilar

EPTON CLUBCAR, VALLENTUNA
08-10 82 83, info@epton.se
clubcar.se

Elservice/installation

GRÄDDÖ ELINSTALLATIONER
0709-556 636, www.graddoel.se

Entreprenad

ANDERS ENTREPRENAD, BLIDÖ
0709-203 089
www.andersentreprenad.se
GRÄSKÖ ARKIPELAGSERVICE
0708-45 58 63
arkipelagservice@telia.com
JIDSTRANDS ENTREPRENAD, BLIDÖ
070-562 33 88

Festlokal/bygdegård

BERGS GÅRD, TROSA
0156-42 00 20
www.bergsgard.se
facebook.com/bergsgardtrosa
**RÅDMANSÖ BYGDEGÅRD,
GRÄDDÖ**
0709-701 901
www.radmansobygdegard.se
NORRTÄLJE BRÄNNERI, LOHÄRAD
0176-22 71 30
www.norrtaljebranneri.se

Frisör

GRÄDDÖSALONGEN
0176-401 41
ingela.wickman@hotmail.com

Färg/Golv

FÄRGFÖRRÅDET, VÄRMDÖ
070-745 80 18
fargforradet@outlook.com
**NORDSJÖ IDE & DESIGN,
ÖSTHAMMAR**
0173-212 35, 070-787 87 68
www.roslagensgolv.se
**STRÖMBERGS RÖDFÄRGSÅLNING,
ÖSTHAMMAR**
070-592 15 31, 0730,238 221

Färjerederi

ECKERÖ LINJEN
+358 18 28 000
www.eckerolinjen.ax

Fönsterrenovering

**BÅT & BYGGNADSVÅRD I ROSLAGEN,
VRETA**
072-585 18 43
www.bbviroslagen.se

Ginprovning

NORRTÄLJE BRÄNNERI, LOHÄRAD
0176-22 71 30
www.norrtaljebranneri.se

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?

För 600 kr per år är
platsen din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

Grill/kiosk

**LJUSTERÖFÄRJANS
KROG & GRILLKIOSK**
08-542 422 31
www.facebook.com
/ljusteröfärjans krog&grill

Grus/jord

JIDSTRANDS ENTREPRENAD, BLIDÖ
070-562 33 88
**REDERIAB SKÄRGÅRDSGRUS,
GÄLLNÖBY**
www.skargardsgrus.se
070-571 95 80
SKÄRPLINGE GRUS
0294-102 68
www.ballast.se

Inredare/Stylist

**INDOOR STYLING & DESIGN,
NORRTÄLJE**
0708-118 656

Inredning/Hantverk

BETONGTORPET, SKEBOBRUK
www.betongtorpet.se
EDBLAD O. CO
www.edblad.com
FORMLYCKA, ÖREGRUND
0733-521 333
www.formlycka.se
HANTVERKETS HUS, LÖVSTABRUK
www.hantverketshus.se
KULANS BOD & GALLERI, BLIDÖ
070-517 12 53
www.kulan.org
**LENA LINDERHOLM, KASTELLET-
VAXHOLM**
www.linderholm.se
LILLA PARADISET, TROSA
0156-137 53
www.lillaparadiset.com
**SJÖPRICKEN KERAMIKVERKSTAD,
LANDSORT**
08-520 341 05, 073-231 90 01
www.landsort.com

Kajaksaker/försäljning

KAJAK & UTELIV, GRÄDDÖ
0176-403 15
www.kajak-uteliv.com

Kakel/badrum

**ÅKERLUNDS GRUND &
BETONGFÖRÄDLING**
070-795 48 51

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?

För 600 kr per år är
platsen din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

Kamin/spis

ELDABUTIKEN, NORRTÄLJE
0176-142 00
www.soderlindsvedspisar.se
SPISDOKTORN, TÄBY
08-540 203 95
www.spisdoktorn.com

Kläder

EDBLAD O. CO
www.edblad.com
**PEP'N CHILLI, ÖREGRUND
+ SKÄRPLINGE**
0173-300 63 Öregrund
0294-100 80 Skärplinge
www.pepnchilli.se

Konst/smide

KULANS HANTVERKSHUS, BLIDÖ
070-517 12 53
www.kulanshus.se

Markiser/persienner

JANSSONS MARKISER, NORRTÄLJE
0176-177 95
www.janssonsmarkiser.com

Måleri

DALARÖ MÄLERI
0708-50 11 33
www.dalaromaleri.se
TREVIS MÄLERI, RÅDMANSÖ
070-403 31 03
www.trevismaleri.se

Mäklare

**SKANDIAMÄKLARNA VÄRMDÖ, GUS-
TAVSBERG**
08-549 002 00
www.skandiamaklarna.se

Naturum

**NATURUM STENDÖRREN, TROSA/
NYKÖPING**
0155-26 31 80
www.naturumstendorren.se

Plastproduktion

WETA PLAST, INGMARSÖ
08-542 460 30
www.wetaplast.se

Radio

SKÄRGÅRDSRADION
www.skargardsradion.se

Sanering/gräv

GÄVLEBORGS SJÖSANERING
070-607 61 42
www.sjosanering.se

Schakt

GRÄSKÖ ARKIPELAGSERVICE
070-845 56 63
GRÄSÖ SCHAFT
070-594 55 64
www.grasoschakt-osthammar.se

Sjötransporter/frakt

GRÄSKÖ ARKIPELAGSERVICE, BLIDÖ
0708-45 58 63
SKÅNSJÖ FRAKT, NÄMDÖ
070-750 90 90
www.skansjofrakt.se
SKÄRGÅRDSSTJÄNSTER, YXLAN
070-537 90 19
www.skargardstjanst.eu

Skräddarsydda paket

SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12
www.soderarm.com
UTÖ VÄRDSHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Smycken

CLAUDIA P
www.claudiap.se
EDBLAD
www.edblad.com
GULDSEDERNA, NORRTÄLJE
0176-156 56
www.guldmederna.se

Snickeri

REUTERSKIÖLD SNICKERI
076-850 12 55
www.reuterskioldsnickeri.se
**TOTTE GRÖNWALL SNICKERI, FURU-
SUND**
totte.gronwall@gmail.com
0709-40 82 38

Städ

**SKÄRGÅRDENS
STÄD & ALLSERVICE, DALARÖ**
070-433 03 47
www.skargardensstad.se

Stängsel

DELKA, ÖSTHAMMAR
0173-230 77
www.delka.se

Såg/snickeri

BOLIST BERGSHAMRA SÅG
0176-26 02 10
www.c24bygg.se
BOLIST REFSNÄS SÅG GRÄDDÖ
0176-402 65,
www.bolistradmanso.se
SPILLERSBODA SÅG
010-222 90 60
www.c24bygg.se

Taxi/buss

FRÖTUNA TAXI & BUSS, RÅDMANSÖ
0176-26 90 65
www.frotunataxiobuss.se

Trädgård

EDS TRÄDGÅRD, ÖSTHAMMAR
0173-108 99
www.edstradgard.se
IRISRO TRÄDGÅRD, BERGSHAMRA
076-701 84 94
www.irisro.se
GULDKANNAN
www.guld kannan.se
TAKSOPEN
www.taksopen.se
VÄXPLOTS NYBYN, FINSTA
0175-606 44
www.vaxplatsnybyn.com

Trädgårdsmaskiner

SKÄRPLINGE MASKIN
0294-221 51
www.skarplingemaskin.se

Utbildning/kurser

**BÅT & BYGGNADSVÅRD I ROSLAGEN,
VRETA**
072-585 18 43
www.bbviroslagen.se
**ERIKSSONS BYGGERI
& BÅTBYGGARSKOLA, INGMARSÖ**
08-542 461 36
VÄDDÖ FOLKHÖGSKOLA
0176-528 00
www.vaddo.fhsk.se

Zumbadans

MOVE CATARINA, RÅDMANSÖ
www.movecatarina.se

Viner

GUSTAVINO
www.gustavino.se

Ägg

ROSLAGSÄGG, ÖSTHAMMAR
0173-133 69
www.roslagsagg.se

God Jul och Gott Nytt år!

Forsmarks Wårdshus
forsmarkswardshus.se
0173 - 50100

BYGG&MÅLERI

0173 - 500 25, 070 - 640 68 78
www.falkentreprenad.com

GSAB

Gävleborgs Sjösanering AB
070-607 61 42
Utför muddringar
info@sjosanering.se

EPSCement®

**Snabbtorkande lättbetong.
Pumpat och klart på plats.**

EPSCement AB | info@epsceiment.com
08-449 15 35 | Skyttevägen 17, Vallentuna

MÅN-FRE 07.00-17.00 LÖR 09.00-13.00
Hällnäs Tel. 0294-220 37

ROSLAGS-ÄGG

www.roslagsagg.se

Service och försäljning

MERCURY TOHATSU
SUZUKI

BERGSHAMRA VARV

www.bergshamravarv.se

GÄLLER DET **Träbåtar?**
DÅ GÄLLER DET OCKSÅ OSS!
Nyhet! Båttvätt!

Båtbyggarskola
Fullständig varvsrörelse
ERIKSSONS BÅTBYGGERI
& BÅTBYGGGÅRSKOLA AB
Box 15, 130 25 INGMARSÖ
0733-522004 trabatar.net

ERIK: **0709-488 369**
www.fromsbygg.se

4WORK

YRKESKLÄDER

JÄRFÄLLA NORRTÄLJE SOLLENTUNA SÄTRA

www.4work.se

GRÄDDÖ BYGG

& SNICKERIALAB

TOTALENTREPRENÖR

Mattias Anders
070-723 41 20 070-723 41 21

www.graddobygg.se

GRÄDDÖ

ELINSTALLATIONER AB

0709-556 636
www.graddoel.se

JANSSONS MARKISER AB

Allt i solskydd

0176 - 177 95

info@janssonsmarkiser.com

GULDSMEDERNA

Posthusgatan 6 A, Norrtälje
0176-156 56 guldsmederna.se
mail@guldsmederna.se

www.graddomarina.se
0176-409 00

MERCURY VOLVO PENTA SUZUKI

**GRÄSKÖ
ARKIPELAG
SERVICE**

ENTREPRENAD I SKÄRGÅRDEN
0708 - 455 863

GRÄSKÖ BÅTVARV

Vinterförvaring, service
och försäljning

MERCURY

070-853 63 13 • info@graskobatvarv.se

**JIDSTRANDS
ENTREPRENAD
AB**

GRUS · SAND · JORD · KRANLYFT
LEVERANS I STORSÄCK
CONTAINER · MASKINTRANSPORTER
070-562 33 88 Jidde

Kulans unika trutar

www.kulanshus.se

God jul
& Gott
Nytt år

KARLSVIKEN
www.karlsviken.se

LAGERVIKS
BÅTVARV BLIDO

0176-820 04
www.lagerviks.se

God Jul och Gott Nytt år!

NORRTÄLJE SNICKERI AB

Platsbygger kök, bokhyllor,
bardiskar, garderober...

0709-480 326
norrtalesnickeri@live.se

Från tanke till färdigt hus

**MATTSSON
& THOLEN
BYGGER AB**

mtbygger.se 0176-282 590

DIN BYGGHANDEL!

BOLIST | **RÅDMANSÖ**

RäfsnäsSåg AB

**SÄLLSTRÖMS
Snickeri & Bygg AB**

0708-26 13 34
www.sallstrombygg.se

Yxlan

**NICLAS GUSTAVSSON
BYGG & SNICKERI AB**

076-881 61 77 • niclas@ngbygg.se

Låt oss visa skärgården! Vi finns i den.

Reguljär direktbåt Sandhamn – Stavsås
Båttaxi ≥ 190 p
Skärgårdsturer
Åretrunt-charter
Mat & Dryck

ROSLAGENS SJÖTRAFIK AB
"Tärnan" & "Gudungen" • 070-691 38 58
www.roslagenssjotrafik.se

Vi kör i vått och torrt!

**SKÄRGÅRDS
TJÄNSTER**

YXLAN AB

070-537 90 19 skargardstjanst.eu

UNO

Totte Grönwall Snickeri
0709 408 238

NJ-Mark

Bergsprängning
Entreprenad-
borrning för
värme, brunnar
& bryggor

070-602 32 42

God Jul och Gott Nytt år!

God Jul & Gott Nytt År!
önskar

0176-525 12 sirpercys.se

Bröllop & Fest

RÅDMANSÖ BYGDEGÅRD
Gräddö • 0709-701 901
www.radmansobygdegard.se

Skärgårdens Städ & Allservice AB

070-433 03 47
info@skargardensstad.se

Specialister på bryggor

REUTERSKIÖLD
SNICKERI. 076-850 12 55
www.reuterskioldsnickeri.se

ÅKERLUNDS GRUND &
BETONGFÖRÄDLING AB
070-795 48 51

VitaminSea
Segla med oss i Kroatien

sailing-vitaminsea.com
Tomas & Gabriella

Transporterar allt från grus till hus.
Även entreprenadmaskinsarbeten.
08-570 331 95

Byggnadskonstruktion*Sjötaxi*Sjötjänster
070-561 51 60
www.positionvindo.se

NORDANVIND

leveranser i Stockholms
skärgård och Mälaren
sand • grus • jord

070-349 22 04
www.nordanvind.se

SKÄRGÅRDSGRUS

M/S Solskär
LEVERERAR GRUS/BADSAND
UTLÄGGES
08-570 331 95, 070-571 95 80

Vi målar på land
- till sjöss!

www.dalaromaleri.se

DALARÖ
MÄLERISERVICE AB

Kanalväg, 6 DALARÖ • 0708-50 11 33 • info@dalaromaleri.se

Sopa taket fritt från barr, löv
bullig mossa och snö!

Undvik att
ramla från
taket.

Ta hand om ditt tak
Vi har verktygen

TAKSOPEN.SE

Vi önskar våra läsare och
kunder en fröjdefull jul!

magasinSKÄRGÅRD.

www.smbk.se/kdhetor

SPISDOKTORN AB

Vi värmer er i vinter!

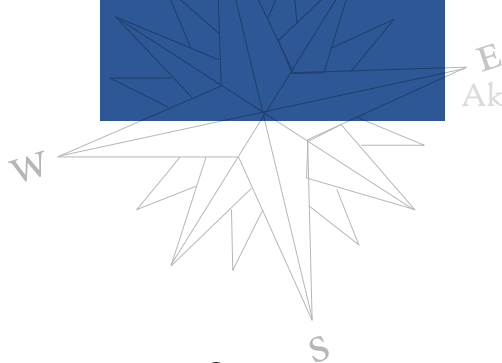
Radarvägen 1, Högernäs
www.spisdoktorn.com

Viner från Toscana vingårdar

GustaVino AB
www.gustavino.se

Alla våra viner finns till
leverans hos Systembolagets
butiker i Stockholms län.

Våra vackra städer

Från Öregrund i norr till Nyköping i söder finns nio »städer« som jag valt att kalla dem. Fast en del av dem aldrig fått stadsprivilegier och därför kallas tätort. Många är vackra små städer med anor flera hundra år tillbaka. Östhammar nämns redan 1368 då kung Albrekt av Mecklenburg utfärdade privilegier för staden. Här finns också vår huvudstad, Stockholm med vår nuvarande kung. Tyvärr hamnade ingen av våra charmiga små städer i topp då landets 50 vackraste städer utsågs, efter föreningen Arkitekturuppropets omröstning.

Här hamnade Trosa på 24:dje plats, tack vare Trosaån med de färgglada husen längs med den. Vaxholm som saknar en å, knep plats 35, tätt följt av Norrtälje som nummer 37. Gemensamt för de här nio städerna/tätorterna är att de ligger vid vattnet, och inom

magasinets spridningsområde. Jag har under alla reportage- och distributionsresor samlat på mig en hel del bilder, som jag nu vill testa er läsare på.

Kan ni till exempel se skillnad på Norrtälje och Trosa som båda har en å som rinner fram genom staden? Para ihop bilderna med rätt »stad« och berätta gärna vilken av dessa du tycker är mest attraktiv. Du kan vinna marint halsband och matchande örhängen av märket Claudia Jewelry. Värde 295 kr.

/ r o i n e k a r l s s o n

- 1) Nynäshamn 2) Stockholm 3) Norrtälje 4) Vaxholm
- 5) Öregrund 6) Oxelösund 7) Trosa 8) Nyköping 9) Östhammar

Skicka in ditt svar till info@magasinskargard.se eller posta till Magasin Skärgård, Gräddö Varvsväg 12, 760 15 Gräddö. Skriv namn, adress, ålder, yrke och gärna intressen, så vi får lära känna våra läsare. Stort TACK om du berättar var du hittade ditt magasin. Och ge oss gärna lite feedback. Tack på förhand och lycka till!

Vi har dragit tre vinnare från sommarnumrets tävling – »Som bara båtar kan«.

Stort GRATTIS till Kristina Axelsson som hade alla rätt och hade hittat sommarnumret på Norrtälje bibliotek, grattis också till Göthe Winberg i Järfälla som fått sitt magasin av en snäll granne, och grattis Rolf Fransson på Yxlan som hittade Magasin Skärgård på bokbussen och blev en vinnare. Ni hade alla rätt och vi skickar marina smycken samt nya vinternumret hem till er.

Rätt svar sommarnumrets Akterspegel: A-6 Norrtälje, B-5 Rex, C-7 Sjöbris, D-3 Södertörn, E-4 Cinderella, F-1 Visby, G-2 Västan

Vår jubileumsbok

Fullmatad med 39 utvalda reportage från Magasin Skärgårds 56 nummer som kommit ut sedan starten för 20 år sedan. Med spännande, häftiga och kuriosa knäck från Hållnäs i norr till Oxelösund i söder, Åland i öster till Västkusten i väster. Vi har seglat vikingaskepp, fiskat hummer, skådat stjärnhimmel, besökt fyrplatser och bott på Krämö utan el och rinnande vatten. Det här och mycket mer kan du läsa om i vår jubileumsbok. Skribenter är Josefin Ekberg och Roine Karlsson.

Pris: 250 kr plus porto. Boken är rikt illustrerad med fotografier av Roine Karlsson. Hård pärm. 176 sidor. Begränsad upplaga. **Beställ på info@magasinskargard.se**

magasin**SKÄRGÅRD.**
sinne/smak/sevärdheter

EPSCement

**Vi levererar var
du än befinner dig**
Specialister på golvavjämning